

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань правової політики

13 травня 2021 року

Веде засідання голова Комітету КОСТІН А.Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я включив трансляцію засідання комітету на YouTube-канал нашого комітету і розмістив у чаті цієї онлайн-конференції посилання на YouTube-трансляцію, щоб ви могли поділитися з тими, хто хоче спостерігати за засіданням комітету.

У відповідь на мою пропозицію провести комітет у режимі відеоконференції, надійшло 15 згод від народних депутатів - членів комітету, що складає більше половини від затвердженого Верховної Ради України кількісного складу комітету.

Отже, відповідно до Закону "Про комітети Верховної Ради України" можемо сьогодні проводити засідання комітету у режимі відеоконференції.

Скільки у нас сьогодні присутніх? Давайте представтеся, члени комітету, будь ласка.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко. Десь він був.
Народний депутат Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур Іван Романович.

КАЛАУР І.Р. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Присутній.
Народний депутат Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін присутній.
Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. Є присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.
Народний депутат Німченко. Василь Іванович десь був, може, поки не
чує нас.

Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш. Поки нема.
Народний депутат Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соколев.
Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. Є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. Присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій. Десь також був Богдан
Григорович.

Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. На місці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенюв.

Рахуємо. Наразі присутні 15 членів Комітету з питань правової
політики. Кворум є, можемо розпочинати. Оголошую засідання...

ВЛАСЕНКО С.В. Пане голову, 16, щось у мене з Інтернетом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 16. Народний депутат Власенко, 16 присутніх зараз.
Оголошую засідання комітету відкритим.

_____ . Вибачаюсь, посилання ви обіцяли...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я в час скинув посилання. В чаті є посилання на YouTube -канал.

Василь Іванович Німченко доєднується (для стенограми).

В нас сьогодні присутні, запрошені нами були народні депутати. Я наразі поки не бачу - народний депутат Мамка і народний депутат Руслан Стефанчук. Від Офісу Президента України присутній заступник керівника Офісу Президента Андрій Смирнов, від Міністерства юстиції - міністр юстиції Денис Малюська, від Верховного Суду - Расім Бабанли, від Ради суддів поки не бачу представника.

Від Вищої ради правосуддя ми отримали листа. У зв'язку з тим, що о 10-й годині в них почалося пленарне засідання Вищої ради правосуддя ти враховуючи необхідність забезпечення повноважного складу Вищої ради правосуддя на їх засіданні, забезпечити участь представників ВРП у даному засіданні комітету не вбачається можливим. Тобто вони нас про це попередили.

Шановні колеги, вам був розісланий порядок денний сьогоднішнього засідання комітету. Пропоную прийняти його за основу.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – за.

Шановні колеги, вимикайте, будь ласка, мікрофони свої, щоб не заважати проведенню комітету.

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов. Нема.

Народний депутат Німченко. Василь Іванович?

Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш. Нема.

Народний депутат Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соколев.

Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенюв.

Так само: 16 – за, проти – 0, утримались – 0. Рішення прийнято.

Чи є якісь пропозиції?

Хочу зазначити, що з урахуванням там графіку деяких народних депутатів, які мене про це попереджали, я пропоную, щоб ми завершили засідання комітету (у нас небагато питань) десь, ну, в 13:45, до другої години.

ВЛАСЕНКО С.В. Є пропозиція, пане голово, до порядку денного.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко. Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Пане голово, ми ж комітет, який традиції зберігає. Ми ж не сповідуємо подвійних стандартів. Ми ж завжди однаково ставимося до всіх законопроектів. Мені здається, ми не зможемо обговорювати законопроект 5068, тому що буквально тиждень назад з'явився висновок Венеційської комісії. А якщо пам'ятаєте, колеги, у нас минулий раз, коли був президентський законопроект, деякі колеги говорили про те, що вони не читають англійською, що їм треба український переклад, українського перекладу ще нема, а тому ми не зможемо обговорити законопроект, принаймні деякі колеги будуть некомпетентні його обговорювати, бо висновок вони... *(Не чути)* англійською мовою.

Так от, щоб не сповідувати подвійних стандартів я пропоную перенести перше питання порядку денного на якийсь наступне засідання нашого комітету, коли з'явиться український текст висновку Венеційської комісії з цього питання. Бо обговорення... це ж уже не попередній розгляд, це ж обговорення в першому питанні. Тим більше, спеціально зверталися по висновок до Венеційської комісії. Треба ж обговорювати з урахуванням такого висновку. У нас уже є, я вважаю, усталена позиція, що якщо немає висновку українською мовою, ми питання знімаємо, переносимо. Принаймні так, по-моєму, два рази переносився президентський законопроект тоді, той ганебний, який потім Президент відкликав тихенько, про руйнацію Конституційного Суду.

Я вважаю, що ми повинні так само поступити і в цей випадок, щоб не виглядало так, що на догоду Президенту, коли треба говорити, що вони не знають англійської мови, вони, деякі наші колеги, говорять, що не знають англійської мови, а коли інший законопроект – то по-іншому. Я пропоную зняти це питання з порядку денного.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почув цю пропозицію. Чи є інші пропозиції? Немає.

Моє розуміння полягає в тому, що урахування рекомендації Венеційської комісії з урахуванням норм Регламенту можливо тільки між першим та другим читанням.

Тому, якщо... Я наразі вважаю, що немає підстав для того, щоб це питання переносити на наступне засідання комітету.

ВЛАСЕНКО С.В. Пане голову, а можна уточнити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пропозицію народного депутата Власенка може поставити на голосування.

ВЛАСЕНКО С.В. А можна уточнити норму Регламенту, яка говорить про те, що висновки "Венеційки" тільки між першим і другим? Тому що це якась нісенітниця, ви знаєте. Ми отримуємо деколи висновки "Венеційки" на законопроект, який ще не зайшов навіть до Верховної Ради, і це, до речі, самий правильний крок. І це самий правильний крок, щоб якщо ми хочемо виконувати і застосовувати рекомендації "Венеційки", то бажано б до того як...*(Не чути)* отримати висновок, зробити його відповідно до висновку "Венеційки" і вносити у Верховну Раду.

Тому, звідки така позиція, що між першим і другим читанням тільки висновки "Венеційки" у нас враховуються? Це якась така... За 12 років мого перебування в парламенті це таке перше тлумачення я чую, тим більше від такої поважної особи, як голова комітету.

Дякую, пане голову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я відповів. Дякую, Сергій Володимирович. Я відповів. Тільки з урахуванням саме цього законопроекту і відповідно до Регламенту комітет має його розглянути в першому читанні в будь-якому випадку, тому що до нього немає альтернативних, ми не можемо внести

депутатський законопроект або комітетський на заміну. Тобто ми маємо це розглянути, а депутати висловляться вже щодо цього питання шляхом голосування.

Народний депутат Макаров, будь ласка.

Для стенограми: до нас доєднався народний депутат Павліш і доєднався голова Ради суддів Богдан Сильвестрович Моніч.

Перепрошую, Олег Анатолійович, будь ласка.

МАКАРОВ О.А. Законопроект важливий, і ідею законопроекту підтримати можна було б, але прецедент є прецедент. І я думаю, що треба надати слово тому з депутатів, хто минулий раз дуже-дуже наполягав, щоб не слухати без перекладу. А також, враховуючи, що у нас унікальна ситуація: присутні зразу і міністр юстиції, представник Офісу Президента, бо разом вони ніколи не ходять на комітет, принаймні я не пам'ятаю, - то, можливо, кожен з них висловиться, чи ознайомилися вони з висновком Венеційської комісії, чи, можливо, у них є переклад українською мовою, якийсь там сепаратний, чи вони там просто настільки вільно володіють англійською, що вони прочитали і також можуть висловитися. Чи вони підтримують цей законопроект, бо, може, після висновку Венеційської комісії вони його вже не підтримують і хочуть відкликати, чи, наприклад, більш палко підтримують. І так само Богдан Сильвестрович, можливо, скаже, чи Рада суддів встигла ознайомитися, і чи підтримує.

В цілому ідея законопроекту мені близька, але з цього приводу, якщо вже шановні люди ці присутні, то я пропоную висловитися, чи можемо ми розглядати це питання в такому ракурсі, як поставив це питання Сергій Володимирович Власенко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народні депутати, які будуть мати бажання висловитися, вони неодмінно попросять слово, якщо будуть мати це бажання. Наразі є бажання у народного депутата Демченка. Будь ласка.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую, пане голову.

Шановні члени комітету, колеги, всім доброго дня. Я хотів висловити свої думки з приводу того, що якщо наш Комітет з питань правової політики, напевно, притримується якихось правил чи процедур, які ми започатковуємо, то ми маємо бути послідовними, ми не маємо змінювати їх кожного засідання комітету.

Я особисто ознайомився з висновком Венеційської комісії, так само як ознайомився з висновками Венеційської комісії і минулого разу, який, до речі, ідентичний по процедурі питання, як і сьогодні ми плануємо розглядати. Так само було перше читання, на нас не було між першим і другим читанням. Тобто, напевно, про те, що сказав пан Андрій Костін, ці аргументи не мають бути тут застосовані, якщо, ще раз підкреслюю, ми послідовні. Випадки повністю ідентичні.

Якщо ми змінюємо процедуру, то, напевно, ми маємо тоді вказати, чим дійсно відрізняються ситуації одна від іншої. Або в нас відповідні підстави, а саме незнання англійської мови деяких з членів комітету, відпало, тобто хтось вивчив англійську мову на сьогоднішній день, або якісь з'явилися інші підстави для того, щоб змінити наш підхід до розгляду відповідних питань, до процедури розгляду відповідних питань.

Тому я з усією повагою до чотирьох колег-адвокатів, але підтримую двох з них: пана Власенка і пана Макарова. І вважаю, що ми маємо бути послідовними. Це буде чесним і по відношенню до нас усіх, взагалі до роботи комітету і не буде викликати якихось питань щодо заангажованості саме до цього питання. Тому я підтримую щодо перенесення розгляду цього питання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Сергію.

Питання того, чи переносити, чи не переносити розгляд відповідного питання, коли є всі відповідні документи, які передбачені Регламентом, Законом України про Регламент, це питання, яке комітет може вирішувати

кожного разу в залежності від ситуації.

Щодо традицій, ми можемо ці традиції послідовно, так скажемо, зберігати, можемо їх змінювати. Це на розгляд саме комітету, яким чином...*(Не чути)*

ВЛАСЕНКО С.В. Давайте чесно скажемо тоді, що у нас подвійні стандарти, пане голову. Давайте чесно скажемо. Я, до речі, тоді... *(Не чути)* відкладати розгляд того законопроекту. Інші депутати говорили, що вони погано читають, що вони не знають, що їм треба дочитати. Тепер вони навчилися читати? Що це за ідіотизм? Бо, знаєте, палка має завжди два кінці, пане голову. Я тоді казав: хлопці, не робіть дурниць. Ви почали робити дурниці, почали вигадувати казки. Я пам'ятаю тоді колег, які щиро посміхалися, що вони знайшли хитрий спосіб як перенести розгляд президентського законопроекту, який очевидно був неконституційним і очевидно, що комітет би тоді визнав його неконституційним. А зараз ми тепер граємося в інші ігри, пане голову. Ви ж серйозна людина. Давайте називати речі своїми іменами. Ми або подвійні стандарти застосовуємо, або виглядаємо ідіотами у власних очах, або якимось працюємо однаково.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я почув, Сергій Володимирович.

Народний депутат Бабій, будь ласка.

БАБІЙ Р.В. Доброго дня, колеги. Дякую, пане голову.

Колеги, я все-таки пропоную на стадії затвердження порядку денного не знімати це питання. Почати його розглядати. Слушні обставини, нам наголосив на них Олег Анатолійович. У нас доволі поважне представництво: і Офіс Президента, і Рада суддів, і Мін'юст. Вислухати, по крайній мірі, почати розглядати це питання. І в процесі, якщо ми дійдемо висновку, що дійсно потрібен офіційний переклад чи ми без нього не можемо, тоді ми приймемо відповідне рішення. Але все-таки я підтримую позицію, щоб не виключати з порядку денного, а почати розглядати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутата Павліш. Будь ласка.

ПАВЛІШ П.В. Дякую, Андрію Євгеновичу.

Вітаю всіх присутніх на комітеті. Вибачте, що запізнився, тому що знаходжусь на КПВВ "Каланчак". І прямо звідси, поряд з тимчасово окупованою територією України, проводжу зараз онлайн-засідання.

Хочу зазначити, що я підтримую Романа Вячеславовича Бабія. Давайте ми почнемо розгляд даного законопроекту і будемо вже рухатися по мірі того, якщо комусь щось буде не зрозуміло, то будемо приймати рішення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Тоді ставлю на голосування пропозицію народного депутата Власенка, яка була, ну, мабуть, підтримана народними депутатами Макаровим, Демченком. Ну, незважаючи на те, народного депутата Власенка щодо...

МАКАРОВ О.А. Я вибачаюсь. Я просив надати слово тільки міністру юстиції і представнику Офісу Президента.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олег Анатолійович, якщо вони забажають, вони візьмуть слово. Ну, ми ж з повагою...

МАКАРОВ О.А. Але я не висловлювався за виключення цього питання з порядку денного.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Тоді пропозиція народного депутата Власенка щодо перенесення розгляду цього питання на інше засідання комітету. Хто за цю пропозицію, за

пропозицію перенести?

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур Іван Романович.

Народний депутат Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – проти.
Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов. Зараз він доєднується.
Народний депутат Німченко.
Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соколев. Нема.
Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. Утрималася.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти.

ВЛАСЕНКО С.В. Ви навчилися читати англійською, Микола Олексійович?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. За, Андрій Євгенович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Народний депутат Шпенюв.

ШПЕНЮВ Д.Ю. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов. Ми вас не чуємо. Включіть, будь ласка, мікрофон, ми вас не чуємо. Є пропозиція народного депутата Власенка перенести розгляд питання щодо закону 5068 про ВРП.

МАСЛОВ Д.В. Я проти.

КАЛАУР І.Р. Андрій Євгенович, Калаур – проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур – проти.

Німченко. Не чую.

Соболев. Не чую.

Всі проголосували. Рахуємо. За пропозицію Власенка – 7 голосів. 5 – проти. Утрималися – 8 голосів. Тобто рішення не прийнято.

Переходимо... Тоді пропоную проголосувати...*(Не чути)*

ВЛАСЕНКО С.В. Вибачте, скільки утрималось? Скільки утрималось?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утрималось – 8. Не голосували Соболєв і Німченко, всі інші проголосували.

ВЛАСЕНКО С.В. Тобто у нас присутні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. 20 наразі.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування пропозицію про прийняття, про затвердження порядку денного в цілому.

Народній депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Демченко.

Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

Народний депутат Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Костін – за.

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. За. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Німченко.

Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соболев. Немає.

Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.

ТОРОХТІЙ Б.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенюв.

ШПЕНЮВ Д.Ю. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався.

13 – за, проти – 0, утримались – 5 народних депутатів.

Переходимо до розгляду питань порядку денного. Перше питання – це проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо порядку

обрання (призначення) на посади членів Вищої ради правосуддя та діяльності дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя (реєстраційний номер 5068), внесений Президентом України як невідкладний. Це перше читання.

Пропоную надати слово зазначеному Президентом в поданні як особа, яка представляє законопроект, міністру юстиції Денису Малюську. Якщо з нами Андрій Смирнов, то Андрію Смирнову. Потім надати можливість народним депутатам поставити запитання, потім надати слово представникам судової влади, які будуть присутні під час цього розгляду, потім обговорення народних депутатів, і після цього голосування.

Будь ласка, Денис Леонтійович.

МАЛЮСЬКА Д.Л. Дякую, колеги.

Дійсно, Президент вніс законопроект 5068, повторювати зміст цього положення не буду, тому що цілком усвідомлюю, що шановні колеги депутати ознайомилися із змістом відповідного законопроекту, лише окреслю ключову проблематику.

Дійсно, законопроект спрямований на вдосконалення процедури добору і перевірки доброчесності, і етики кандидатів у члени Вищої ради правосуддя, а також чинних членів Вищої ради правосуддя, а також посилення спроможності Вищої ради правосуддя щодо притягнення до дисциплінарної відповідальності шляхом удосконалення... вірніше, навіть створення служби дисциплінарних інспекторів. Це по суті посилення інспекторів, які працюють всередині апарату зараз Вищої ради правосуддя.

Що озвучених запитань на початку засідання комітету, зокрема щодо висновку Венеційської комісії, я особисто і співробітники міністерства ознайомлені з висновком, читали його зміст, розуміємо, ознайомлені були ще з проектом висновку і мали безпосередньо комунікації з Венеційською комісією з приводу законопроекту.

І також цілком погоджуємося з вами, пане голово, з приводу того, що зауваження ключові, висловлені Венеційською комісією, можуть бути враховані, обговорені під час підготовки законопроекту до другого читання.

Зокрема, напевно, ключовим дискусійним елементом в даному випадку буде процедура голосування Етичною радою, яка створюється відповідно до законопроекту, яка буде по суті фільтром, який затвердить список кандидатів, які відповідають вимогам доброчесності, і передасть такий список, передаватиме відповідному органу призначення члена Вищої ради правосуддя.

Власне, щодо дискусійних моментів. Наприклад, у висновку ГНЕУ до законопроекту було посилення на рішення Конституційного Суду, який в тому числі давав оцінку Комісії з етики і доброчесності і визнав відповідні положення закону неконституційними. Хочу наголосити, що в даному випадку законопроект пропонує принципово інший підхід, відмінний від того, який був запропонований у законі і визнаний неконституційним.

В даному випадку Етична рада не матиме власних повноважень щодо притягнення... прийняття рішень щодо притягнення до відповідальності. Вони не матимуть права голосу, чи не буде жодних спільних засідань з Вищою радою правосуддя. Тобто весь той набір неконституційних положень, які надавали неконституційному органу, скажімо, перебирання на себе функцій конституційного органу в законопроекті відсутні.

Відповідно враховані і побажання... Вірніше, не побажання, а оцінки Конституційного Суду. Практично абсолютна більшість рекомендацій міжнародних експертів та Венеційської комісії, знову ж таки окремі положення можуть і повинні бути вдосконаленими в межах, запропонованих Венеційською комісією. Але знову ж таки там питань дуже багато дискусійних. І Венеційська комісія теж не надала якихось однозначних висновків чи рекомендацій. Чимало з рекомендацій Венеційської комісії мають такі, нечітко окреслені пропозиції, які можуть не тільки трактуватися по-різному, а і імплементуватися по-різному.

Тому буду радий під час підготовки законопроекту до другого читання, долучитись до відповідної роботи, якщо буде на то воля комітету і запрошення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Денис Леонтійович.

Будь ласка, Андрій Смирнов. Андрій Олександрович. З нами?

СМИРНОВ А.О. Добрий день. Да, да, з вами. Добрий день, пане голову. Добрий день, шановні члени комітету, пане міністр.

Денис Леонтійович, в принципі, все сказав. Ми дійсно дуже сильно очікували рішення висновку Венеційської комісії. Мали можливість з ним ознайомитися. Ми вважаємо, що дані рекомендації можуть бути обговорені як і на засіданні комітету, так і під час пленарного засідання парламенту. Є, на наше переконання, речі, які можуть дійсно підсилити даний законопроект ще більше.

Скажімо, зволікати з висновками Венеційської комісії ми вже не маємо морального права, тому що так стається в нас, що майже там по кожному другому чи не першому законопроекту, який стосується принципів організації судової влади, ми звертаємося чомусь за висновками до Венеційської комісії. Вони ці висновки нам люб'язно дають. Речі є дискусійні, сподіваємося на тверезий розум парламентарів, на позицію членів комітету.

Повністю підтримую пана міністра і голову комітету в тому, що законопроект може бути прийняти в першому читанні, і між першим і другим можуть бути обговорені у жваві дискусії рекомендації Венеційської комісії.

Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Андрію Олександровичу!

Шановні колеги, чи є запитання до...?

Сергій Власенко, будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. В мене запитання перше до пана міністра юстиції. Шановний пане міністре, ви сказали, що у вас була можливість ознайомитися з проектом висновку. А звідки у вас така можливість виникла? Хто вам

приносить на узгодження проект висновку Венеційської комісії або на ознайомлення?

МАЛЮСЬКА Д.Л. Це не на узгодження. Венеційська комісія запитує коментарі від представників органів влади, і вони, власне, відобразили ці коментарі у своєму висновку. Тобто це цілком офіційний обмін на рівні Міністерства закордонних справ, яке контактує з Радою Європи. Вони дивляться, дають і проводять зустрічі з нами щодо, відповідно, положень, звіряючи те, наскільки вони правильно розуміють законодавство. Наші аргументи, наші зауваження відображені у висновку. Це навіть не те, що ми там десь приховано, це офіційно повністю.

ВЛАСЕНКО С.В. Пане міністр, щоб я не писав вам депутатських звернень, можна вас просити, вважайте це депутатським зверненням, можна вас просити передати комітету цю офіційну переписку з Венеційською комісією по цьому законопроекті?

МАЛЮСЬКА Д.Л. В мене немає переписки офіційної через контакти з Радою Європи і з Венеційською... ну, вірніше з представниками ...*(Не чути)* Міністерства закордонних справ. Але надавайте запит, безумовно, ми розглянемо.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую.

І одне коротке запитання до пана заступника Голови Офісу Президента. Пане заступник Голови Офісу, ви сказали, що є речі дискусійні. Я так розумію, що ви вважаєте певними дискусійними речами певні висновки і рекомендації, які були у висновках Венеційської комісії. Чи щось інше ви вважаєте дискусійним?

СМИРНОВ А.О. Пане Сергію, відповім вам. Наприклад, самим, на мій погляд, дискусійним питанням буде формула прийняття рішень Етичною

радою, яка створиться при Вищій раді правосуддя. Це питання, воно дискусійне не тільки в контексті Закону "Про Вищу раду правосуддя", воно так само дискусійне в контексті Закону про Вищу кваліфікаційну комісію суддів (3711-д). Воно буде дискусійним в майбутньому, коли ми мусимо виробити оптимальну формулу прийняття рішень конкурсними комісіями, які відповідають за добори керівників, в тому числі правоохоронних органів, в тому числі членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів, Етичної ради при Вищій раді правосуддя.

Я знаю, що градус дискусії навколо оптимальної формули прийняття рішень подібними конкурсними комісіями, він настільки великий і виходить вже за межі парламентського комітету. Отакі речі я називаю дискусійними, тим самим запрошуючи вас до активного обговорення щодо пошуку оптимальної форми прийняття рішень такими комісіями. Це я мав на увазі.

ВЛАСЕНКО С.В. Я тоді, з вашого дозволу, уточню питання. Можливо, я його неправильно задав. Чи вважаєте ви щось дискусійним у висновку Венеційської комісії? Ви - я маю на увазі як представник Офісу Президента.

СМИРНОВ А.О. Не зрозумів вас, пане Сергій. Чи вважаю я дискусійними самі рекомендації? Висновок...

ВЛАСЕНКО С.В. Так, самі рекомендації ...*(Не чути)*

СМИРНОВ А.О. Висновок Венеційської комісії - це рекомендації. Це рекомендації після системного нормотворчого аналізу проекту закону, який дається парламенту і нам всім для того, щоб ми або дослухалися, або не дослухалися. Я не можу давати оцінку дискусійності рекомендацій, тому що це рекомендації фахового органу, міжнародно визнаного, як він бачить удосконалення конкретних норм даного законопроекту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Олександрє.

Панє Андрій, я перепрошую. Олег Анатолійович Макаров, будь ласка.

МАКАРОВ О.А. Я ще хочу підняти питання, які ми піднімали під час голосування за включення до порядку денного цього законопроекту. Ми задали питання шановному міністру юстиції, чи нормальна практика, коли Президент України, влада в поданні вказує, що доповідати законопроект під час його розгляду на пленарному засіданні буде міністр юстиції Денис Малюська, тобто представник, власне, виконавчої гілки влади, яка не є підпорядкованою Президенту.

Я хочу запитати: чи у міністра юстиції змінилась точка зору? Ще тоді він не зміг нічого відповісти, можливо, є позиція зараз, можливо, є позиція Прем'єр-міністра з цього приводу.

І так само у представника Офісу Президента хочу запитати: чи це нормальна практика, чи буде вона далі продовжуватись, коли Президент буде призначати представника іншої гілки влади доповідачем по своїх законопроектах? Чи це нормальна практика, чи це якась описка, чи це якесь виключення саме для цього законопроекту?

МАЛЮСЬКА Д.Л. Дякую, пане Олеже, за запитання.

Ще раз можу прокоментувати, хоча вже коментував в минулі рази. Нормальна практика, оскільки ми працюємо в тісній співпраці з Офісом Президента і з Президентом. І законопроект відповідно є частиною спільного плану, погодженого плану дій, погодженого і з Європейським Союзом, і з Міжнародним валютним фондом. І підписантами такого плану є як Президент, так і Прем'єр-міністр, так і міністр фінансів, так і Голова Національного банку України. Ми маємо питання, яке має крос-секторальне значення, в тому числі і супроводження з боку уряду в моїй особі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

МАКАРОВ О.А. В мене питання було до представника Офісу Президента: чи це нормальна практика, чи буде в майбутньому? І зараз уже з'явилося питання: чи немає кому доповісти просто в Офісі Президента?

СМИРНОВ А.О. В Офісі Президента завжди є кому доповісти по своїм законопроектам. Зараз пан міністр дав, на мій погляд, вичерпну відповідь, чому це відбулося. Тому що над документами, які є двосторонніми між Міжнародним валютним фондом і державою Україна, працювали і Кабінет Міністрів, і Національний банк, і Офіс Президента. Питання законопроекту, які ми зараз з вами обговорюємо, власне, цей законопроект, він опрацьовувався певний час спільно з Міністерством юстиції зокрема. Тому прийшли до висновків, що найкращим спікером цього законопроекту при представленні його у парламенті буде міністр юстиції. Це не системне явище, у Офісу Президента, наголошую, є і будуть інші законопроекти, які представляють не члени уряду України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Павліш, будь ласка.

ПАВЛІШ П.В. Дякую, колеги.

Дивно мені чути там, може, такі запитання навіть, а хто там має представляти, а хто не має представляти. Якщо б, я думаю, Міністерство юстиції якимось чином заперечувало про своє представлення даного законопроекту, воно б про це повідомило. Але взагалі, здається, є така дуже гарна приказка в цьому: нам шашечки, говорит, надо или ехать?.

ВЛАСЕНКО С.В. Ні, нам по закону, нам треба по закону.

ПАВЛІШ П.В. Да, саме по закону. Але давайте вже будемо переходити до розгляду законопроекту, а не обговорювати там, хто його там буде

представляти. У нас є поданий законопроект, який ми маємо розглянути, тому давайте будемо виконувати свою функцію. Якщо є заперечення щодо представлення, це не наше клопотання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Павло Васильович.

Сергій Власенко, чи є запитання до доповідачів, я маю на увазі пана Дениса і пана Андрія?

Тоді Сергій Демченко, будь ласка.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую, пане Андрію.

Я до доповідачів, до будь-кого з них. На відповідний законопроект є у нас зауваження Венеційської комісії, є зауваження Головного науково-експертного управління, є зауваження Вищої ради правосуддя.

Я хотів з'ясувати. Ви висловили свій підхід до розгляду зауважень Венеційської комісії, висновку Венеційської комісії. Яким чином вони будуть враховані, як ви плануєте, де ви бачите дискусію?

Я хотів би так само почути позицію щодо висновку Головного науково-експертного управління та позицію Вищої ради правосуддя, тим паче, що у відповідних документах зазначене питання протирічить деяким з положень відповідного законопроекту та Конституції України.

Дякую.

_____. Дозвольте?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да-да! Будь ласка.

СМИРНОВ А.О. Сергію, ви, власне, повторюєтеся вже у своїх питаннях.

По-перше, Венеційська комісія, вона дає не зауваження, а дає рекомендації, які підлягатимуть дискусії і розгляду в форматі

парламентського комітету між першим і другим читанням. Ми про це говоримо вже півгодини.

Що стосується висновків ГНЕУ, дивіться, я не знаю ні одного позитивного висновку ГНЕУ по будь-якому законопроекті. Це вже сприймається як певна така, знаєте...*(Не чути)*

ВЛАСЕНКО С.В. Пане Андрію, а, може, це якісь така законопроектної роботи?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, будь ласка, ми ж по одному говоримо!

СМИРНОВ А.О. Пане Сергію, можливо, це якість, але це питання довжиною в 30 років, коли ГНЕУ 30 років на кожен законопроект дає негативні висновки.

Я хочу звернути увагу щодо висновку Вищої ради правосуддя. Висновок Вищої ради правосуддя, звісно, йому слід надати оцінку, подивитися, почитати.

Що особисто мене зацікавило в цьому висновку? Мене зацікавило те, що Вища рада правосуддя закликає для конкретизації, наприклад, для конкретизації критеріїв доброчесності, які мусять бути передумовою призначення або у випадку невідповідності цим критеріям звільнення члена Вищої ради правосуддя. І я, коли читав висновок Вищої ради правосуддя, прийшов до свого особистого висновку: якщо Вища рада правосуддя до сих пір не має критеріїв доброчесності і закликає встановити їх на законодавчому рівні в парламенті, у мене питання одне: а як всі останні роки Вища рада правосуддя, яка скеровувала до Президента подання про призначення суддів, в цих поданнях завжди обов'язково пише, що кандидат для призначення відповідає критеріям доброчесності? І таких випадків є багато, на що потрібно звернути увагу.

Пане Сергію, ви, я думаю, своє певне уявлення щодо і висновку ГНЕУ,

і висновку Вищої ради правосуддя вже склали, в нас воно теж є, ми можемо це обговорити вже в процесі предметного обговорення законопроекту і конкретних деталей цих висновків Вищої ради правосуддя і ГНЕУ.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сергій Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую за відповідь.

Я не на захист, але не можу не прокоментувати щодо позиції Вищої ради правосуддя. На мою думку, питання не про те, що присутні тут або члени Вищої ради правосуддя не мають своє розуміння, що таке... чи що підпадає під критерії доброчесності.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Сергій, я перепрошую, зараз у нас запитання, ми не обговорюємо. Зараз запитання. Є запитання? Да, будь ласка.

ДЕМЧЕНКО С.О. Я зараз сформулюю питання. На мою думку, мова йде про питання правової визначеності, щоб саме в законі були визначені ці критерії і щоб визначення цих критеріїв в законопроекті і в майбутньому законі відповідало позиції, як ми всі сприймаємо відповідні критерії або вони мають відрізнятися.

І питання, пов'язане з цим законопроектом. Є відповідні положення, хто може бути членами Етичної ради у відповідному законопроекті. Законопроектом обмежені можливості для професійних і кваліфікованих осіб бути членами Етичної ради виключно питанням, щоб вони в своїй практичній діяльності або здійснювали процесуальне керівництво, підтримання державного обвинувачення в суді чи здійснення судочинства у справах, пов'язаних із корупцією. Тобто відповідно до цього обмеження членами Етичної ради з боку України можуть запропоновані особи – або прокурори, або судді.

Я хотів з'ясувати, чому саме такий підхід, ну, напевно, в лапках, "обвинувальний підхід" до визначення членів Етичної ради? Чому лише ті особи, які приймали участь саме в підтриманні обвинувачення, а не особи, які приймали участь у захисті від обвинувачення, ті ж самі адвокати, чому вони в даному питанні обмежені, у членстві в Етичній раді?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Андрію?

_____. Може, пан міністр дасть відповідь? Я просто прослухав питання...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Денис Леонтійович.

ВЛАСЕНКО С.В. Може, попросимо повторити Демченка питання?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, може, попросимо.

_____. Питання було щодо членства в Етичній раді, щодо того, хто має право бути членом такої Етичної ради, і нібито в законопроекті є обвинувальний ухил щодо прокурорів чи щось подібне. Насправді обвинувального ухилу я там не бачу...

ДЕМЧЕНКО С.О. Ні, так я зачитую: "У відповідних осіб має бути досвід роботи, в тому числі в інших країнах, не менше ніж 10 років і здійснення процесуального керівництва, підтримання державного обвинувачення в суді чи здійснення судочинства у справах, пов'язаних із корупцією". Крапка.

Я ще раз підкреслюю: під ці критерії підпадають або прокурори, або судді, якщо ми кажемо про нашу країну.

ВЛАСЕНКО С.В. Причому лише ті, що працювали за кордоном.

ДЕМЧЕНКО С.О. Це інше питання. Але питання зараз взагалі по обвинувальному ухилу відповідного законопроекту, по членству в Етичній раді, чому це так. Вони ж не будуть обвинувальні вирoki виносити.

Дякую.

СМИРНОВ А.О. Можна доповідати?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да-да, будь ласка, пане Андрію.

СМИРНОВ А.О. Сергію, дивіться, це питання, воно, знаєте, в вас прослідковується адвокат, я, можливо, з вашої точки зору, поставив би питання так само, якщо б не побачив там представників адвокатської спільноти.

Дивіться, на моє переконання, на наше переконання, коли ми працювали над законопроектом, в тому числі з Міністерством юстиції, із залученням експертів як наших, і міжнародних партнерів, ми прийшли до якогось, скажімо, уніфікованого розуміння, що, власне, особа, яка має певний досвід роботи, як ви називаєте це, з обвинувальним ухилом, хоча це доволі радянське твердження, бо процесуальне керівництво, дійсно, це здійснюють прокурори, судовий контроль здійснюють судді. На наше переконання, ці люди мають більш глибоке розуміння, матимуть глибоке, більш глибоке розуміння ключової функції, задля якої працює Вища рада правосуддя. Це функція дисциплінарного контролю, оцінки доказів, які даються сторонами розгляду дисциплінарних справ у Вищій раді правосуддя.

Ми, ще раз, ми зараз можемо з вами дискутувати щодо кожної окремої норми законопроекту, пропонуючи якісь ідеї або розширення міжнародних представників в бік досвіду адвокатської діяльності, правозахисної діяльності. На наше переконання, це можливо буде зробити між першим і

другим читанням в розгляді цього законопроекту на комітеті.

Сергій, мені, власне, важко вам буде в даному конкретному випадку опонувати, тому що, з точки зору мене як адвоката, я не можу з вами не погодитися, тому що адвокатура для мене займала певну частину мого життя. З точки зору, власне, фахового юридичного досвіду, коли йдеться мова про відповідність членів Вищої ради правосуддя оцим високофаховим, високопрофесійним критеріям, за якими вони здійснюють свою конституційну діяльність як члени Вищої ради правосуддя, ми прийшли до такої спільної думки, що от такий набір професійних якостей буде достатнім для того, щоб члени Етичної ради і вся Етична рада досягла мети своєї діяльності.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Андрію.

Сергій Власенко, будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Вибачте, просто навздогін питання. Мені здавалося, що я уважно прочитав закон, але в законі написано, що Етична рада вирішує одне питання, вона не вирішує питання професійної, так би мовити, рівня професійної підготовки, вони лише вирішують питання доброчесності. Тобто а професійну оцінку дають ті органи, які обирають потім із цього складу людей до Вищої ради правосуддя. То до чого тут прокурори? Тобто прокурори у нас самі доброчесні? виходить так, бо вони визначають лише доброчесність, і все, і дають перелік доброчесних з тих кандидатів, які подали. Тобто вони не займаються оцінкою професійної діяльності, вибачте.

СМИРНОВ А.О. Сергій, ви все вірно кажете. Єдиною, ключовою метою роботи Етичної ради буде перевірка кандидатів, перевірка кандидатів та членів Вищої ради правосуддя на доброчесність і скринінг діючих членів Вищої ради правосуддя... *(Не чути)* на доброчесність і відповідність професійній етиці, абсолютно вірно, тут я вам не заперечую.

Колеги, ми можемо зараз...

ВЛАСЕНКО С.В. Пане Андрію, але етики, не рівня професійної підготовки, а етики. Це ж трішки різні речі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Сергію, дякую. Відповідь на запитання була надана.

Денис Малюська, якщо можна, коротко. А потім Сергій Демченко питання.

МАЛЮСЬКА Д.Л. Дійсно, ще раз хочу підтримати також колегу пана Андрія Смирнова. Дійсно, до другого читання можна обговорити інше формулювання. Але, знову ж таки, потрібно не втрачати фокус на тому, що з українського боку це судді... *(Не чути)* від Ради суддів це судді, судді у відставці, мова йде про міжнародних експертів. І формулювання вимог до таких міжнародних експертів, які будуть надавати міжнародні організації, це те, що потрібно погоджувати заздалегідь з такими міжнародними організаціями, щоб вони розуміли, серед кого їм шукати.

Таке формулювання вони погодили, вони зможуть таке знайти. Адвокатів ми теж можемо потенційно додати, але для цього потрібно провести консультації, з тим щоб зорієнтувати наших міжнародних партнерів, серед кого шукати осіб з відповідними вимогами. Тому це принципово. Ну, заперечень якихсь важких, складних немає. Можна доопрацювати, але попередньо проговоривши консультації з нашими партнерами, які, власне, будуть надавати таких кандидатів.

І ще одне, щодо коментаря попереднього пана Власенка. Зверніть увагу на пункт 4 Венеційської комісії: там не просто описано, що ми ознайомилися з попереднім проектом висновку, але і надали на нього коментарі. Це Венеційська комісія саме детально описала.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Денисе.

Запитання народного депутата Демченка. Неодмінно ці консультації будуть відбуватися між першим та другим читанням. І я думаю, що всі народні депутати розуміють, що цей законопроект буде доопрацьований, я маю на увазі між першим та другим читанням. Будуть різні поправки. І ми всі це розуміємо. Будемо їх обговорювати в подальшому.

Запитання. Народний депутат Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую, пане Андрію.

У мене питання. Перед тим, як голосувати в першому читанні, я хотів би зрозуміти, який саме комітет мається на увазі в законопроекті, комітет Верховної Ради України, коли мова йде про... я цитую: "Комітет, до предмету відання якого належать питання правосуддя, розглядає подані особами, які претендують на участь у конкурсі на посаду члена ВРП, документи і приймає рішення щодо відповідності кандидатів та їх документів встановленим Законом України "Про Вищу раду правосуддя" вимогам".

Відповідний комітет, який вказаний в законопроекті, він відсутній на сьогоднішній день. Це колись був такий комітет, минулого скликання. В цьому скликанні такого комітету в Верховній Раді не існує. І визначаючи його в Законі про Регламент, напевно, у нас буде правова невизначеність. Але це таке питання, яке ми можемо виправити до другого читання. Я хотів зрозуміти зараз в авторів, який комітет вони мали на увазі. Я можу зі свого боку лише значити, що мова може йти про два комітети: або комітет, в якому зараз ми проводимо Zoom-засідання, Комітет з питань правової політики, або відповідно мається на увазі Комітет з питань правоохоронної діяльності. Тому що на сьогоднішній день обидва комітети відповідно до положень Конституції України, визначення, що таке правосуддя, поняття правосуддя, займаються питаннями правосуддя. Або малося на увазі обидва комітети з боку авторів законопроекту?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Напевно, Сергію, відповідно до предметів відання комітетів питання правосуддя віднесено саме до нашого комітету, тому я тут не вбачаю... Але питання справедливе.

ДЕМЧЕНКО С.О. Питання правосуддя включає в тому числі діяльність органів прокуратури.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але є розподіл предметів відання.

ДЕМЧЕНКО С.О. Я ще раз скажу, питання правосуддя включається в тому числі в компетенцію Комітету з правоохоронної діяльності. Я думаю, що...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо там таке є, ви давайте зазначте, будь ласка.

ДЕМЧЕНКО С.О. Там є, тому що діяльність прокуратури включено саме до Комітету з правоохоронної діяльності. Пане Андрію, це відомо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми просто перевіримо зараз одразу.

ДЕМЧЕНКО С.О. Ви не були керівником комітету на початку, але коли пані Венедіктова була, вона відстоювала, щоб всі питання щодо правосуддя...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Сергію, я перепрошую...

ДЕМЧЕНКО С.О. Я її підтримував, тому в даному випадку просто...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Питання задане. Да, будь ласка.

ДЕМЧЕНКО С.О. І ми маємо юридично визначитись... *(Не чути)* з

боку авторів перед тим, як голосувати по законопроекті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Будь ласка, хто? Пане Денис.

МАЛЮСЬКА Д.Л. Дякую за запитання.

Дійсно, мався на увазі Комітет з правової політики, оскільки саме за розподілом, пункт 16, до сфери відання комітету входить судоустрій і статус суддів, і статус органів суддівського самоврядування, а також питання здійснення правосуддя.

Тому можемо, безумовно, уточнити під час підготовки до другого читання. Але, в принципі, найоптимальнішим... ідея була саме Комітет з правової політики.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Павліш. Будь ласка.

ПАВЛІШ П.В. Дякую, колеги.

Дійсно, справа в тому, що дослівно у нас трохи відрізняється наша діяльність, назва цієї діяльності комітету: судоустрій і статус суддів. Тут не зазначено: з питань правосуддя. Але ж Комітет правоохоронної діяльності, там не містить таких назв навіть, як правосуддя.

Тому тут, дійсно, між першим і другим читанням ми просто ці питання законодавчо врегулюємо, тому що зараз воно не містить правильної назви. Я думаю, що це не буде великою проблемою.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пане Сергію, у вас ще запитання?

ДЕМЧЕНКО С.О. Так, пане Костін.

В мене питання, пов'язане з обранням членів Вищої ради правосуддя за квотою Верховної Ради. Відповідно до діючих положень на сьогоднішній день кількість кандидатів до Вищої ради правосуддя з боку... *(Шум у залі)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Романович, вимкніть мікрофон. Дякую.

Продовжуйте, пане Сергій.

ДЕМЧЕНКО С.О. Відповідно до діючих положень кількість кандидатів обмежена кількістю фракцій та груп Верховної Ради України. Відповідно до запропонованої вами формули така кількість не обмежується тепер кількістю фракцій та груп. Чи є доречним в даному випадку, і чим це виправдовується, я хотів би зрозуміти, тобто кількість кандидатів може бути 100, і 100 кандидатів, будуть проголосовані, кожен окремо, в Верховній Раді України, наскільки я розумію. Чи взагалі ви бачите можливим таку процедуру з урахуванням процедури голосування?

Дякую.

МАЛЮСЬКА Д.Л. Обумовлено в першу чергу тим, що позиція у Вищій раді правосуддя має бути якомога менш політизованою. Відповідно прив'язка до кожної фракції, вона виглядала не зовсім, на нашу думку, доречною...

ДЕМЧЕНКО С.О. Я щодо кількості. Не прив'язки до фракцій, а щодо кількості саме обмеження.

МАЛЮСЬКА Д.Л. Але все одно одна фракція одного кандидата. Тому логічно це не виглядало в побудові органів і суддівського самоврядування, і в даному випадку конкретно що стосується Вищої ради правосуддя. Це з одного боку.

З іншого боку, кількість фракцій і депутатських груп не є надто

великою, і після фільтрації спецперевіркою і відповідно фільтрації Етичною радою можливо, тобто допускався випадок, коли кандидатів буде недостатня кількість, з тим щоб Верховна Рада мала належну дискрецію щодо голосування.

Відповідно питання якимось чином іншим обмежити, щоб зменшити кількість голосувань Верховною Радою, одночасно веде за собою якісь дискримінаційні підходи. Ми не думаємо, що це буде якась шалена кількість сотень кандидатів, які не мають шансів чи розуміють, що не мають шансів отримати підтримку у стінах парламенту.

Тому, знову ж таки, якщо ідея і є напрацювання, можемо проговорити з приводу якихось додаткових фільтрів чи лімітів на добір кандидатів, але позиція і Венеційки, і наших експертів, з якими обговорювався законопроект, і відповідно позиція Президента в тому, що першим фільтром, і головним, під час добору і визначення доброчесності має бути Етична рада. Не індивідуальна чи окрема, одинична фракція, яка подає свого кандидата.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сергій Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. Я перепрошую, що є питання, але дійсно законопроект важливий, він змінює, по суті, не тільки, напевно, судоустрій, я не помилюся, вказуючи саме на це, змінює взагалі на рівні, напевно, політичності, державності багато з питань. Тому я таке заключне питання, але воно не менш важливе, ніж попереднє. Напевно, більш навіть, ніж попереднє важливе. Я хотів зрозуміти в авторів: скажіть, будь ласка, все-таки чому є, за вашою думкою, обов'язковою участь міжнародних експертів? Чому... Або не так. Чи дійсно в Україні відсутні експерти, яким ми можемо з вами довіряти, і обмежитися саме експертами з України? Або відповідь на це питання інша, яка звучить вже з вуст деяких політиків. І, на жаль, я починаю до неї прислуховуватися, що у наших міжнародних друзів відсутня довіра до представників, з якими вони спілкуються, які на сьогоднішній день є

повноважними приймати відповідні рішення. Тобто мова йде про довіру шановним представникам, які є присутніми зараз, захищають даний законопроект, або представляють, про довіру членам Комітету правової політики, про довіру Верховній Раді України.

Тобто формується така точка зору, що ті особи, з якими спілкуються наші міжнародні експерти, міжнародні друзі, вони не викликають довіри. І внаслідок цього, оскільки вони приймають рішення, виникає необхідність участі відповідних питань з правом вирішального голосу, з правом вирішального впливу, участі наших міжнародних експертів.

Поясніть, будь ласка, оскільки ви запропонували саме таку формулу, з яких запропонованих варіантів ви виходили, підстав, чому саме так, або зовсім інший варіант, але тоді чому не наші експерти?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пане Денисе.

МАЛЮСЬКА Д.Л. Дякую, пане голово, дякую, пане Сергію, за запитання. Воно важливе, дійсно чутливе.

Ми неодноразово це обговорювали і з експертами, і з представниками міжнародних організацій, які готові делегувати чи знайти кандидатів до Етичної ради, і це так само стосується інших законів з включенням міжнародного елемента. Їхній ключовий посыл, меседж, я певен, що вони його підтримують і зможуть його ретранслювати так само, як і я зараз, це досвід. Тобто мова не стільки і не тільки, або, може, і взагалі не про довіру, а скільки про досвід відповідних доборів чи відповідної роботи у різних країнах. Тому що мало хто, можливо, ніхто з учасників нашого зараз відповідного засідання раніше, наприклад, не добирав, напевно, членів Вищої ради правосуддя, відповідно чи не перевіряв, чи не може...

ВЛАСЕНКО С.В. Так, а ніхто із іноземців не добирав нікого в інших

країнах.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, будь ласка!

МАЛЮСЬКА Д.Л. Можна я закінчу? Дякую.

Відповідно, чи наскільки будуть фаховішими чи досвідченішими кандидати, які делеговані міжнародними організаціями, ми подивимося і зможемо оцінити цей рівень.

Але, менше з тим, їхній меседж був про ключове – це фаховість, нові знання і погляд збоку. Друге - це незалежність. Тому що в Україні є традиція, хто кому кум, сват, брат, і часто ці зв'язки не настільки очевидні. Незалежність людини, фахового експерта, представника міжнародної спільноти від можливих якихось зв'язків всередині України, чи як до добору, чи після такого добору, це теж вагомий аргумент, який підкреслюється нашими партнерами і чим ми також як розробники, чи ті, хто підтримує цей законопроект, плануємо скористатися. Якщо ми візьмемо людину з-за кордону, яка має відповідний досвід, ризик того, що її залякають або куплять, або іншим чином якимось застосують якісь корумповані інструменти, знижується. Безвідносно того, це не означає, що хтось, якщо будуть делеговані судді, то вони обов'язково корумповані. Ні, в жодному випадку. Мова йде навіть більше про відновлення довіри у суспільстві, яке буде бачити, що це не якийсь між собою дележ посад всередині влади, а є участь незалежних експертів, які нікому нічого не винні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ДЕМЧЕНКО С.О. Так ми можемо мову вести про усі органи влади. Ми можемо про Верховну Раду тоді вести мову... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Сергію, чи є запитання?

ДЕМЧЕНКО С.О. ... довіра. Ну, тобто це питання без відповіді.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Було запитання від Сергія Власенка. Будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане голову.

Насправді це дуже важливе, це, напевно, найбільш болюче питання – втрата Україною незалежності і передача її в управління якимись невідомим іноземним експертам.

Шановний пане міністр, в жодній країні, в жодній країні немає людей, які мають досвід обрання членів Вищої ради юстиції в інших країнах, кожен обирає сам у себе. Немає жодної країни світу, де б орган, який аналогічний Вищій раді юстиції ...*(Не чути)* іноземних експертів. Тому нема таких людей з таким досвідом. Це перше.

По-друге, ці люди, я ще раз підкреслюю, ця Етична рада, яку ви вигадали... Ну "ви", я маю на увазі не ви, вибачте, я звертаюся до вас як до уособлення авторів законопроекту. Етична рада має одну велику функцію – визначати добросовісність. І все. І все! Ну, і етичність, о'кей! Хтось каже "етичність", і етичність теж. Але в принципі вони більше нічого не вирішують.

Я ще раз підкреслюю, мені байдуже...

_____. *(Не чути)*

ВЛАСЕНКО С.В. Та мені байдуже, хто кум, сват у Олега Анатолійовича Макарова, але я переконаний, що ця людина могла би бути членом такої комісії і обирати. Це моя суб'єктивна думка, незважаючи на те, що ми з паном Олегом часто дискутуємо, сперечаємося і займаємо різні позиції. Мені здається, що це сором для сорокамільйонної держави -

говорити про те, що в нас немає трьох, чотирьох, п'яти, шести експертів ...*(Не чути)* і порядних, які би могли обрати нам Вищу раду правосуддя.

Проблема полягає в іншому, і ви її не вирішуєте. Проблема полягає в тому, що кожен наступний президент призначає ...*(Не чути)* кумів, сватів і братів. Вихід...*(Не чути)* .. або із одної бізнес-структури, і дивуємося: у нас немає незалежних експертів! Вони у нас є. Вони у нас є. Тому питання досвіду, ваш аргумент по досвіду тут не працює: нема в жодної людини в світі досвіду обрання члена Вищої ради правосуддя в іншій країні. В іншій країні!

І якщо ви кажете, що там не можна, менша ймовірність, що його куплять, ну послухайте, у нас члени наглядових рад працюють невідомо які, у нас оці незалежні так звані експерти обирали керівника САП, до якого було мільйон потім претензій. У нас вони обирали Директора НАБУ, до якого так само мільйон... *(Не чути)* шість років назад було, це не було вчора. Очевидно, що ця система не працює так само, як і не працюють українські. Чого ж ви знову не берете досвід з минулого, а знову повертаєтеся до мантрів, вибачте за таке слово, до розказок про те, що у них більше досвіду? Перестаньте бути меншовартими.

Я, ще раз, я не маю на увазі вас, пане міністр, я, звертаючись до вас, звертаюсь до авторів законопроекту: перестаньте бути меншовартісними. Ми завжди кажемо, що ми не повинні бути Малоросією по відношенню до Росії. Ми не повинні бути меншовартісними по відношенню до будь-кого. Послухайте, ми нормальна нація, ми, українці, чесні і справедливі люди. Так давайте знайдемо 6 людей із тих, хто зможе оцінити добросовісність, а не говорити про те, що без старшого брата ми не можемо це зробити. Не грає ролі, де цей старший брат знаходиться.

Тому, ще раз, повертаюсь, причому тут досвід? У мене питання: причому тут досвід?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Сергію, ми тут плавно, як так зрозумів, вже переходимо до обговорення. В мене є пропозиція...

ВЛАСЕНКО С.В. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні-ні, ми вже переходимо до обговорення, тому що тут вже питання повторюються.

В мене є пропозиція надати слово Богдану Монічу, Голові Ради суддів, потім представнику від Верховного Суду Расіму Бабанли для представлення коротко позицій.

Будь ласка. Богдан Сильвестрович, ви з нами?

МОНІЧ Б.С. Так. Добрий день! Я з вами.

Наша позиція не змінилась, незважаючи на висновок Венеційської комісії, ми направляли лист відповідний ще раніше. Ми вважаємо зазначений законопроект таким, що суперечить нормам Конституції, тому не може бути розглянутий в парламенті.

Якщо він буде прийнятий в першому читанні Верховною Радою, ми уже з огляду на це готові будемо лише після цього детального обговорення самих положень законопроекту долучитися.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Богдане.

Пане Расім Бабанли, будь ласка.

БАБАНЛИ Р.Ш. Доброго дня, Андрій Євгенович! Шановні народні депутати, позицію, яку я маю представити на сьогоднішньому засіданні комітету, сьогодні також вона вже частково лунала. Вже згадувалося рішення Конституційного Суду № 4 від 2020 року, яке було ухвалено за Конституційним поданням Верховного Суду. І позиція Верховного Суду полягає в тому, щоб привернути увагу народних депутатів до формулювання положень законопроекту у такий спосіб, який би не суперечив тим висновкам, який Конституційний Суд у своєму рішенні сформулював. Ось

така на сьогоднішній день позиція. І, в принципі, я так розумію, що враховано було відповідні критерії при опрацюванні цього законопроекту, оскільки міністром юстиції відповідні твердження були вже зроблені.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Расіме.

Надаю слово співголові підкомітету, Павло Васильович Павліш. Відбулося засідання, будь ласка, проінформуйте.

ПАВЛІШ П.В. Я дякую, Андрій Євгенович.

Шановні колеги, підкомітет з питань правосуддя вчора на засіданні розглянув законопроект № 5068 про внесення змін до деяких законів щодо порядку обрання (призначення) на посади членів Вищої ради правосуддя та діяльності дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя. І після обговорення підкомітетом прийнято рішення рекомендувати комітету, рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду в першому читанні проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо порядку обрання (призначення) на посади членів Вищої ради правосуддя та діяльності дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя (реєстраційний номер 5068) від 15 лютого 2021 року, поданий Президентом України як невідкладний, прийняти за основу.

Дякую, Андрій Євгенович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Павло Васильович.

Там, наскільки я пам'ятаю, в проекті висновку, який запропонований підкомітетом, також перелічені рекомендації Венеційської комісії, які і запропоновано також суб'єктам законодавчої ініціативи, тобто народним депутатам, між першим та другим читанням запропонувати народним депутатам використовувати всі або якісь самі... я маю на увазі або деякі рекомендації Венеційської комісії, під час внесення поправок та пропозицій до цього законопроекту. Я вже зазначав, що поправок та пропозицій буде багато, вони будуть різні. Але ми вже мали з вами досвід опрацювання 3711-

д і розуміємо, що цей законопроект також буде суттєво доопрацьований до другого читання, для того щоб і врахувати деякі рекомендації Венеційської комісії, і деякі позиції комітету, які вже були попередньо підтримані комітетом, ну, наприклад, щодо правил голосування, Етичної ради та інших питань.

Шановні колеги, хто хоче виступити в обговорення? Народний депутат Власенко, будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, шановний...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перепрошую. І відповідно у проекті висновку підкомітетом пропонується застосувати 116 статтю Регламенту, яка дозволить нам врегулювати ті питання, які наразі постають, і в тому числі деякі рекомендації Венеційської комісії. Дякую.

Народний депутат Власенко, будь ласка.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане голову.

Я, на жаль, змушений погодитися із висновком про те, що законопроект містить низку норм, які є сумнівними з точки зору Конституції України.

Перший сумнівний блок норм пов'язаний із тим, що в нас з'являється Етична рада

в принципі, рішення якої є, по суті, обов'язковими для тих органів, які делегують, які обирають потім членів Вищої ради правосуддя.

Тобто що це означає? В Конституції не написано, що обирають за поданням. Написано, що обирають з'їзд суддів, з'їзд адвокатів і так далі. З'являється якась Етична рада, яка говорить "ні-ні-ні, хлопці, ви обираєте не з усіх кандидатів, які відповідають критеріям, а лише з того списку, який даємо ми", то це означає, що не обирає, по суті, ані з'їзд науковців юридичної освіти, ані будь-який інший орган. Це означає, що первинний відбір робить Етична рада, а відтак це є прямим порушенням української Конституції, бо

ніяка етична рада не передбачена в процедурі обрання членів Вищої ради правосуддя. Це перше.

Друге. З цим висновком погоджується, з висновком, про який я зараз скажу, погоджується і Венеційська комісія, яка говорить про те, що і у неї є сумніви у конституційності. Тому що законом передбачається, що Етична рада вибудовує, так би мовити, ранжир, а вибудовувати ранжир неможна, бо в принципі не можна бути трішки вагітним... *(Не чути)* Венеційська комісія добросовісності не буває частковою, вона буває: або є добросовісність, або її нема. А відтак ніяка Етична рада не може виставляти ранжир. І навіть Венеційська комісія пише, що ці норми є сумнівними з точки зору української Конституції.

Третій блок, який є сумнівним з точки зору української Конституції, - це зміна по суті повноважень інспекторів. Якщо подивитися попередню редакцію закону, то все було логічно: є член Вищої ради правосуддя, який дає відповідні доручення інспекторам, і інспектори працюють по суті під його керівництвом і по факту, так би мовити, для нього, тобто вони для нього роблять чорнову роботу.

Зараз же стає не так, зараз же інспектор стає самостійною фігурою, яка сама, або сам, збирає інформацію і подає цей файл на розгляд Вищої ради правосуддя. Тобто створюється орган, який для конституційного органу виконує самостійно якусь роботу, таким чином обмежуючи по факту повноваження Вищої Ради правосуддя. Це абсолютно інший підхід, ніж той, що був раніше. Раніше все було коректно, я ще раз підкреслюю.

Тепер до менш уразливих питань або більш уразливих питань в цьому законопроекті. По-перше, я хочу звернути увагу, що вчергове, напевно втретє, у своєму висновку Венеційська комісія пише, що законотворчість з питань судової реформи є абсолютно несистемною, є частковою, вибірковою і це призводить потім до проблем. І тут я не можу не погодитися з Венеційською комісією, бо вибираються якісь шматочки, нема цілісної картини. Ніхто не розуміє, що ми будемо робити і так далі.

До речі, повертаючись до питання неконституційності Етичної ради.

Вибачте, я вважаю теж це питання неконституційним, оскільки... Що таке державний суверенітет? Державний суверенітет - це можливість самостійно державі здійснювати свою зовнішню і внутрішню політику. Якщо у нас виявляється, що іноземці здійснюють частину внутрішньої політики, а саме політики по вибору членів Вищої ради правосуддя, яка потім здійснює прямий вплив на судову систему, то це означає часткову втрату державного суверенітету, ніщо інше.

До речі, Венеційська комісія, звертаючись до авторів, трошки їх так пожурила, скажімо так, м'яко. І каже: "Хлопці, ми розуміємо, що ви хочете тут поцілувати ваших іноземних кредиторів, але не треба вже робити так рьяно і цілувати в ті місця, в які не треба цілувати". Бо навіть Венеційська комісія написала, що три із чотирьох... Для прийняття рішення необхідно чотири голоси, із яких три - іноземні. Венеційська комісія написала, що це по суті передача права вето кожному члену, призначеному іноземцями, на затвердження списку тих кандидатів, які є або не є доброчесними. І Венеційська комісія так поблажливо каже, що, ну, не треба вже прямо так заціловувати іноземних представників. Ну, прямо так не треба. Може, трошки менше цілуйте, але не так сильно.

Тому в цьому теж є повна неконституційність, принаймні в тому вигляді в якому є зараз, що, виявляється, один іноземний член Етичної ради може заблокувати кандидатуру, може заблокувати можливість людині навіть, якщо вона має всі критерії, стати кандидатом в члени Вищої ради правосуддя і так далі.

До речі, Венеційка написала абсолютно правильну річ, що навіть забули написати апеляцію на цю процедуру. Навіть забули написати, як апелювати рішення Етичної ради бути непохитною, що вона навіть, ну, апелювати не може. Ну, вибачте, це повний капець. Я казав в минулий раз, що мені здається це соромом для держави, коли, виявляється, ми в державі не можемо знайти шість експертів, які нам оберуть доброчесну Вищу раду правосуддя, і ми запрошуємо когось із іноземців, які точно не мають досвіду такого, точно не знають, як це все працює, і так далі, і так далі, і так далі.

Тому я ще раз підкреслюю, це ті речі, які є очевидно неконституційними, як на мене. Хай колеги там сперечаються, приймають будь-які рішення, але це є очевидно неконституційним.

До речі, знову повторюється та сама помилка: виявляється, членів Етичної ради неможна звільнити, там написано перелік підстав для звільнення, такий самий, як для Ситника зараз написаний: власна заява, смерть і все. Ну, умовно кажучи. Ну, що вже із Ситником не наїлися ви тої проблеми?

Ну, хорошо, а якщо ...*(Не чути)* потрапить до реєстру корупціонерів, він далі буде визначати добросовісність? Від далі буде там щось робити? Ну, вже ж ці всі помилки робили, чого ж ми продовжуємо далі український народний танок, який називається "гопак на граблях"? Ну навіщо ж далі танцювати "гопака на граблях"? Тим більше, в таких абсолютно очевидних речах. І я ж кажу ще раз, про це дуже м'яко, інтелігентно, я би сказав, пише Венеційська комісія.

Тому оце все в комплексі говорить, на жаль, про одне-єдине: що у авторів законопроекту є "неумное" (російською мовою) бажання передати українську судову систему під контроль невідомих експертів без досвіду, яких нам хтось призначить згори.

Це все не спрацювало у призначенні керівника САПу, це все не спрацювало у призначенні керівника НАБУ, це все не спрацювало ...*(Не чути)* У нас знову "незалежні" експерти обирають "незалежні" наглядові ради. Знову маємо те, що маємо: у "Нафтогазі", в "Укрпошті" – це ж все іноземці обирають, які, до речі, там страйкують чи не страйкують із-за Коболева. Хоча, до речі, Коболева звільнили неправильно. Але це не питання нашої дискусії.

Тому, я ще раз підкреслюю, цей законопроект є настільки не підготовленим навіть для першого читання, що взагалі тут нема про що говорити. Як мінімум, як мінімум треба говорити про те, що комітет повинен доопрацювати його, внести "дешку", і вже далі якось рухатись. Бо те, що є, з цим працювати неможливо. І посилання... ми можемо на 116-у, на сто якусь

ще статтю послатися, але треба міняти концептуальні підходи в цьому законопроекті. Концептуальні підходи, а не... (*Не чути*) носять технічний характер. 116-а, насправді вона для технічних речей, вона не для концептуальних. Концептуальні розглядаються на першому читанні.

Якщо ми зараз кажемо, що ми зберігаємо вплив іноземців - значить, ми зберігаємо вплив іноземців. Якщо ми говоримо, що тут немає апеляційної процедури – значить, тут немає апеляційної процедури. Якщо ми говоримо про те, що у нас інспектори стають самостійними гравцями замість Вищої ради правосуддя, що ми підміняємо поняття – значить, давайте говорити, що ми піднімаємо поняття, що у нас тепер не Вища рада правосуддя буде відповідати за, так би мовити, дисциплінарну відповідальність суддівського корпусу, а якісь інспектори невідомі, яких ніхто не обирає, яких ніхто не обирає по цих складних процедурах, ні по чому.

Знову ми призначаємо якихось людей, які не будуть нести ніякої відповідальності, але будуть мати важелі реального впливу на ситуацію. Бо... (*Не чути*) реально документи, той впливає, а не ті люди, які потім за день до отримують перелік документів, не завжди встигнуть їх прочитати і так далі, і так далі, і так далі.

Тому перелік зауважень Венеційської комісії, перелік тих речей, які треба обговорити на концептуальному рівні, можливо, узгодивши це з подальшими якимись кроками. Ну добре, просте питання: що ми робимо з ВККС в стратегічній перспективі? Ми її ліквідуємо? Ми об'єднуємо її з ВРП чи не об'єднуємо? Ми це робимо чи не робимо? В залежності від цього треба вибудовувати, як буде працювати ВРП, в якій системі вона буде працювати, що вона буде робити. Але це ж ніхто не обговорює. Ми ж давайте щось створимо, давайте швидше-швидше, быстрее-быстрее, бігом-бігом, давайте-давайте, потому что надо очень быстро, потому что Президент прислал. Ну, це ж неправильний підхід.

Я от другий рік вже прошу від Офісу, від пана Президента загальну сталу, ну, хоча би концепцію, як ви бачите реформування судової системи. Ну, хоча б концептуально покажіть, як ви це бачите, а не уривками із

обривків щось робити: давайте сюди іноземців запросимо, вони нам все вирішать. Та нічого вони не вирішать! Ну, послухайте, через 2-3 роки знову будемо бігати, будете бігати, пробачте, і знову міняти підстави для звільнення. Потім будуть знову говорити, що не тих людей призначили до Етичної ради, потім знову - Етична рада вибрала не тих людей до Вищої ради правосуддя. Ну, і так далі, і так далі, і так далі. Тобто знову ми бігаємо по... "поні бігало по кругу, поні було весело". Замість того, щоб серйозно обговорити концептуальні речі. Так, можна з чимось не погоджуватись, так, можна щось не приймати, але давайте обговоримо загальну концепцію і вбудуємо в неї такі важливі історії, як історії з ВРП.

І ще одна річ: "Перехідні положення", переатестація членів ВРП. Знову... "Это всё придумал Черчилль в 18-м году". Це все придумав, вибачте, попередній Президент, який шляхом внесення змін до законів, по суті, розганяв всі органи, щоб напихати туди своїх. Нічого ж не змінилося! Нічого ж не змінилося! Просто нічого! І це не має нічого спільного із реальною і глибокою реформою судової системи. Це все призведе до того, що через два роки знову за тим самим столом будуть сидіти такі самі народні депутати, частково ті ж, частково інші, і будуть знову обговорювати, як нам проводити реформу судової системи.

Так давайте почнемо з голови, давайте почнемо з концепції. Колега Демченко подав концептуальний документ. З ним можна погоджуватися, не погоджуватися, казати, чи він був правильний, чи неправильний, але це принаймні була спроба дати документ для обговорення, глобальний, стратегічний, що відбувається, як відбувається, куди відбувається.

Натомість нам пропонують якісь речі, які, до речі, автори не можуть навіть захистити, при всій повазі...*(Не чути)* бо нам говорять "досвід", але, виявляється, досвіду ні в кого нема, нам говорять про якісь інші речі, виявляється, воно непотрібно. Ну, і так далі, і так далі, і так далі.

Тому, шановні колеги, мінімум, мінімум, звичайно, що треба було б його рекомендувати відхилити або повертати, з повагою до пана Президента, повертати авторам на доопрацювання. А, може, розглядати питання все-таки

про створення робочої групи і розробки в комітеті відповідного законопроекту, і внесення його уже як "дешка" від імені комітету. Мені здається, що це був би найбільш конструктивний спосіб. Інакше знову ми отримаємо те, що ми отримаємо. Ми отримаємо 3 тисячі правок, або 100 тисяч правок, або 10 тисяч правок - і знову будемо займатися імітацією парламентської роботи. Імітацією, я це підкреслюю. Тому що насправді ніхто ці правки розглядати не буде. Знову опозиція буде говорити, як треба робити. Влада буде казати: та нет, мы сами умные... *(Не чути)*

Проблема буде в іншому. Проблема буде в тому, що насправді це нічого не змінить. Нічого це не змінить. І це не призведе до якогось прориву в системі відбору членів до Вищої ради правосуддя. І точно це не призведе до якогось прориву у функціонуванні судової системи. А будемо мати все те, що ми... Я ще раз підкреслюю, цьому підтвердженням є робота САП і робота НАБУ впродовж останніх 6 років, робота за наслідками відбору іноземними експертами. Тобто робота з коефіцієнтом "зеро" кома "зеро", по великому рахунку. Так, були певні досягнення, але по великому рахунку, як кажуть, по "гамбургському счету" "зеро" кома "зеро" результат.

Тому, шановні колеги, я закликаю не займатися імітацією парламентської роботи. Давайте швидко... Тим більше, що питання... Якщо питання ВККС ще "горить", бо ви завалили ВККС півтора роки назад, коли ми вам кричали - не треба цього робити, ви завалили ВККС півтора роки назад... *(Не чути)* квота ВККС є гаряче питання, то питання ВРП і інспекторів ВРП, ну, це точно не гаряче питання.

Давайте візьмемо трошки часу, швидко, якісно підготуємо законопроект, обговоримо концептуальні речі, побачимо, куди ми маємо прийти, підготуємо під це законопроект, і тоді вже його можна вносити в зал, і говорити принаймні, що ми зробили якийсь нормальний, робочий, системний продукт, який можна, не соромлячись, коментувати потім і пояснювати нашим виборцям, і пояснювати іншим виборцям, і при цьому, я переконаний, що автори зможуть пояснити це нашим іноземним кредиторам. Бо суверенітет держави – це є суверенітет держави. Я не знаю жодної країни,

де б на пряму іноземці впливали, по суті, на формування органу такого, як Вища рада правосуддя. І я переконаний, що ми зможемо знайти в Україні шість або вісім порядних людей, чесних, з бездоганною, з реально бездоганною репутацією, які змогли би представляти Україну в цьому питанні і які би змогли оцінити добросовісність кандидатів.

До речі, ще одна ремарка. Ми можемо писати в законах все, що завгодно: що ці люди будуть святі, що вони будуть ще якісь, але давайте згадаємо, кого насправді під ці критерії обирали і кого продовжують обирати. Ну, останній суддя Конституційного Суду, кого обрала більшість, - це яскравий приклад того, коли людина повністю не відповідає критеріям, але для того, щоб запустити торпеду в Конституційний Суд, обрали людину, яка абсолютно... просто не передбачена для цієї посади в принципі. В шостому скликанні його б не пустили підлогу мити у Верховній Раді, розумієте? А тут він суддя Конституційного Суду. Виступав з трибуни, політичні гасла нам розповідав, і пішов працювати в Конституційний Суд, тепер там всередині так само розповідає політичні гасла, розумієте?

І я закликаю нас ще раз за наслідками обговорення до ...*(Не чути)* порядку денного, колеги, давайте все-таки не будемо сповідувати подвійні стандарти, не будемо! Бо, знаєте, коли треба було загальмувати президентський законопроект, то тоді розповідали, що вони англійської мови не знають і так далі. Зараз уже всі все знають.

І так само я би дуже просив не сповідувати подвійні стандарти. Обговорення... *(Шум у залі)* Ну, я радий, що так швидко вчаться, тим більше кандидати наук, професори – це все серйозні люди. Ну, не можна не підтримати їх в цьому.

Але я ще раз кажу: колеги, палка завжди має два кінці. Я вам кажу, виходячи з власного 12-річного досвіду у парламенті і 15-річного досвіду в адвокатурі: палка завжди має два кінці. І колись тим кінцем, коли ти думав, що ти когось там дістаєш, дістануть тебе. Тому треба завжди бути чесним і відстоювати свою позицію, тоді ти не боїшся ні тої палки, яка має два кінці, бо ти завжди чітко відстоюєш одні цінності і одну позицію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, хто ще хоче виступити в обговоренні?

Народний депутат Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую, пане Андрію.

Напевно, після такої, досить тривалої речі з боку нашого колеги пана Власенка щось і додати нічого. Але я спробую.

Один з ключових моментів, про який ми вже казали, коли запитання надавали авторам законопроекту: давайте все-таки для себе розберемося і з'ясуємо... Для себе - я маю на увазі колег депутатів по комітету в даному випадку, зараз присутніх. Чому саме вас маю на увазі? Від нас залежить рішення, від нас залежить взагалі позиція державницька, чи є в нас, чи в нашого комітету, чи в кожного з вас, чи взагалі у Верховної Ради. Державницька позиція - це, напевно, захист інтересів держави.

Я, напевно, погоджусь з тим, що скажуть мені, що таке інтереси держави, що вони мають там відповідати інтересам або настроям суспільства. Ну, хай буде так. Але я з цим не зовсім погоджусь. Ну, хай буде так, що суспільство вимагає.

Якщо суспільство вимагає, і саме іноземні експерти, які зараз пропонують відповідну формулу через наших авторів формування Вищої ради правосуддя, то, напевно, іноземні експерти відображають, чи віддзеркалюють, настрої суспільства. Тобто, якщо є в експертах недовіра, то є недовіра відповідно суспільства. То до кого тепер, з'ясуємо, є недовіра в експертів, в наших міжнародних партнерів. Напевно, все-таки я погоджусь з цією політичною тезою, що в наших міжнародних партнерів є недовіра до осіб, з якими вони спілкуються, від яких залежить прийняття рішень.

Чому я так роблю висновок? Тому що, якщо в них була б довіра, то навіщо вони б наполягали б на їх безпосередній участі в відповідних процесах? Тоді нехай відповідні особи, які у нас з повноваженнями, це стосується в тому числі і нас з вами, колеги, народних депутатів, приймають

рішення самостійно. Нам же довіряють. І навпаки, оскільки нам не довіряють, то тоді намагаються здійснити, чи отримати можливість якось вплинути на цю ситуацію. І, можливо, це буде позитивний итог задля, я не знаю, там оберуть найкращих внаслідок цього.

Але ключовим, ще раз повторюю, є те, що ми з вами зараз підтримуючи відповідну формулу, яка передбачена в даному законопроекті, участі так званого міжнародного елемента, як хочете це називайте, ми разом з вами зараз підтвердимо те, чи визнаємо те, що ми з вами є тими особами яким не довіряють. Ну, щонайменше це керівник комітету, щонайменше це керівник підкомітету, це міністр юстиції, відповідні представники Офісу Президента. Тобто особи, які приймають рішення, які є повноважними. Тому що, ну, на жаль, чи на радість, я, ваш покорний слуга, та більшість, яка присутня в комітеті, не має відповідних повноважень при спілкуванні. Коли спілкуються, а спілкуються з тими, хто має повноваження. Тому що найменше до цих осіб ми з вами, підтримавши даний законопроект, підтвердимо наявність недовіри, обґрунтованої недовіри, недовіри суспільства. То виникає тоді логічне питання.: а чи правильним ми шляхом ідемо, що ми просто відповідні повноваження передаємо нашим міжнародним партнерам, залишаючи осіб, до яких є недовіра, на своїх місцях. Чи не є правильним навпаки поступити, державницьким якимось варіантом, щоб наша... Якщо ми недовіряємо відповідним особам з повноваженнями, то давайте змінимо цих осіб з повноваженнями. Надамо іншим особам, яким ми з вами довіряємо, ці повноваження. І тоді все буде гаразд, тоді наші міжнародні партнери отримають за спілкування з ними, для прийняття рішень осіб, яким вони довіряють, яким довіряє суспільство. І тоді не буде необхідності для того, щоб наші міжнародні партнери здійснювали функції замість тих осіб, які державницькі посади займають. Можливо, ми маємо йти все-таки державницьким шляхом?

Якщо є, ще раз кажу, якщо дійсно ми всі розуміємо, що це так, що цей законопроект має бути прийнятий, то ми тим самим підкреслимо, всіх нас з вами, хто проголосує "за", що є недовіра, і ви підтримуєте, що є обґрунтована

недовіра до цих осіб. Ну, ми самі з вами будемо ламати нашу державність. Ці особи, які займають посади, ми їх не знімаємо і не замінюємо, а просто передаємо функції на інших осіб, тим паче не нашої країни.

Тому я думаю, що питання глибше, коли ми голосуємо за можливість передачі повноважень нашим міжнародним партнерам з тих чи інших питань державних при прийнятті державницьких рішень. І ми маємо це розуміти.

Іноземні експерти. Іноземні експерти – це дуже гарно, це дуже гарні консультації, ми дуже готові сприймати будь-які позитивні поради, якісь висновки обговорювати, чомусь вчитися. Але, більш того, ми готові і навпаки, ми готові зі свого боку давати поради, ми зі свого боку готові вчити. В нас достатньо професійні, ну, на мою особисту думку, є вчені, які присутні, в тому числі і в нашому комітеті. Або знову ж таки, голосуючи за даний законопроект, ми кажемо, що вони не вчені, вони не зрозуміло як отримали кандидатські ступені.

Більш того, ми визнаємо клановість відповідних осіб, про які вказали як причину, чому на сьогоднішній день ми передаємо відповідні повноваження нашим міжнародним поважним партнерам. Ми визнаємо корупційність відповідних осіб.

Колеги, голосуючи зараз за відповідні формули, ми з вами підтверджуємо щонайменше у відповідних осіб, про які я сказав, присутні усі негативні моменти. Ми визнаємо перед суспільством, ми з вами, наявність у відповідних осіб критеріїв, за якими ці особи не тільки не мають займати... відповідні повноваження мати, так, а взагалі бути серед депутатів або будь-яку державницьку посаду займати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Сергію.

ДЕМЧЕНКО С.О. Я вже не кажу, колеги, про те, що коли ми не вирішуємо це питання, ми з вами визнаємо свою безпорадність. Тобто ми не можемо, ми не можемо, дайте нам, будь ласка, зайдіть і навчіть або зробіть замість нас. Тим паче, що це прямі наші з вами обов'язки. Зробіть замість нас,

а ми будемо далі депутатами або займати посади відповідні в комітеті, або в Офісі Президента, або в міністерстві. Ми будемо займати посади, а ви робіть за нас роботу. Це безпорадність якась, я не знаю. Це вже не меншовартість - це якась імпотентність, яка пов'язана з тим, що ми не можемо, але ми хочемо залишатись в тих, в кого є відповідні повноваження.

Колеги, я сподіваюсь все-таки, що ми зрозуміємо, що саме це ми голосуємо питання. Це не є якась технічна річ, яка може бути так, а може бути не так. Якщо я не проголосую, ну, мені там щось хтось не дасть, чи повноваження, чи хтось не так на мене гляне, чи я буду погано виглядати у міжнародних партнерів. Та ні, друзі, у міжнародних партнерів на сьогоднішній день ми вже погано виглядаємо, і насамперед керівництво, особи з повноваженнями.

Я ще тепло надію в собі, що ми виглядаємо і наше керівництво саме так не тому, що вони дійсно, повторюю, пов'язані з ознаками клановості чи корупційності. А вони виглядають саме так, я ще надію тепло, внаслідок трохи непрофесійності в переговорах, що, на жаль, наше керівництво не змогло донести, що в нас є особи, які спроможні, яким можна довіряти, показали формулу відповідну, що просто в них не хватило наполегливості, можливо, бажання десь пройти між чимось, між водоспадами чи крапельками, чи ... *(Не чути)* я не знаю, хто хотів як пройти, але результат непрофесійний.

Для мене, якщо б я працював, в мене був працівник відповідний, адвокат або юрист, який би представляв би мої інтереси, я б сказав би, що він не справився з завданням, він має піти, він має бути звільнений, друзі, якщо він не захистив інтереси мого підприємства, якщо він визнав мене, моє підприємство неспроможним.

Колеги, задумайтесь над цим. Ви голосуєте саме це, ви не голосуєте виключно якусь технічну процедуру, яка може бути так чи так і ніякий вплив на будь-що не буде мати. Це матиме вплив на те, що визначите ви своє керівництво, відповідних осіб з повноваженнями, і друг друга, один одного, колеги, такими, яким не довіряє суспільство. І нам немає тоді місця в

Верховній Раді, тим паче відповідним особам займати керівні посади.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Народний депутат Павліш.

ПАВЛІН П.В. Дякую, колеги, за можливість висловити свою позицію.

Я хочу зазначити про наступне. Давайте все ж таки запитаємо першочергово себе, в нас досить високі повноваження, якими нас наділив народ України, і запитаємо в тому, що чи потрібно нам міжнародна підтримка наших саме міжнародних партнерів. Це і в міжнародних в відносинах, безпеці держави, в економічному співробітництві. Так, я думаю, що потрібна. Чи є в нас...

ВЛАСЕНКО С.В. Але продавати державу за це не треба. Не треба продавати і державні інтереси за це.

ПАВЛІШ П.В. Сергій Володимирович, дякую за те, що ви коментуєте мої слова. Потім у вас буде така можливість.

ВЛАСЕНКО С.В. У мене буде можливість така, коли я захочу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Володимирович, давайте...

ПАВЛІШ П.В. Будь ласка, не перебивайте мене. Я вас не перебивав. Я маю до вас повагу, щодо того, що ви висловили. У вас є така думка, у мене є своя думка. І я висловлюся, а потім, якщо захочете, можете прокоментувати.

Чи є в нас недовіра до наших партнерів? Напевно, що немає. Чи є недовіра у наших міжнародних партнерів до сформованих без прозорої процедури наших державних органів? Так, є.

Колеги, я думаю, що для того, щоб ми могли дійсно спиратися і на

підтримку наших міжнародних партнерів у міжнародних відносинах, у безпеці держави, в економічному співробітництві, та і в інших співробітництвах, і прийняття до Євросоюзу і до НАТО, то нам надо все ж таки прийняти для себе в першу чергу такі важливі речі, як відновлення цієї довіри і народом України до державних органів, і нашими міжнародними партнерами.

Тому, дійсно, цей законопроект, він є в даному разі ідеальним, чистим. Ми бачимо, що тут є багато, в що нам необхідно буде внести правки. Тут наші представники кажуть, опозиції, казали, що вони там подають 100 тисяч правок. Та хоч мільйон правок подайте. Ми розглянемо, ми приймемо законопроект - я сподіваюсь, Верховна Рада до цього здатна, - який все ж таки відновить довіру і суспільства, і наших міжнародних партнерів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Павло Васильович.

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. Колеги, я хотів би в першу чергу сказати, підтримати тези, що були висловлені Сергієм Володимировичем Власенком, які я також підтримую. Це питання щодо абсолютної фрагментарності, безсистемності роботи діючої влади по проведенню змін у судоустрої і внесення змін до Закону про судоустрій, про ВРП, про ВККС і все інше. Тобто за півтора роки після ліквідації Вищої кваліфікаційної комісії, півтора року пройшло - комісія не працює, і жодних зусиль, які привели б до результату, не здійснено. І мені здається, що навіть якісь були такі дії, які призвели якраз до того, щоб цей результат не був отриманий.

Тому я хочу сказати, що в цій сфері, яка стосується реформування Вищої ради правосуддя, незважаючи на гарні ідеї, які були висловлені іншими політичними силами і рекомендаціями ВРП, поки що ми можемо зараз зайти в тупик, на жаль, із-за того, що саме ця пропозиція може бути зараз гіпертрофована до такого ступеня, що вона не дасть можливість за неї

проголосувати.

Але, коротко проходячись по трьох позиціях, трьох основних тезах закону, я хочу сказати, що питання щодо обрання членів Вищої ради правосуддя після перевірки доброчесності – це є ідея "Голосу", яку ми вже півтора роки послідовно відстоюємо. І ми вважаємо, що перевірка на доброчесність є обов'язковою для кандидатів в члени Вищої ради правосуддя так само. Якщо спецперевірка проводиться, то чому не може проводитись перевірка на доброчесність? І саме до цієї перевірки можуть долучатися ті спеціалісти, яких Україна вважає за потрібне, якщо буде частина з них іноземці.

І я вважаю, що це нормальна практика, яка себе виправдала при відборі кандидатів до суддів Вищого антикорупційного суду. Кінець-кінцем, рішення про того, кого з тих кандидатів, які пройшли цей відбір, обирати, лежить на тих установах, які вказані в Конституції.

Стосовно другого питання: перевірки діючих членів. Безумовно, перевірку діючих членів потрібно проводити якимось чином, але в мене питання і є питання до деяких членів ВРП, які стали членами ВРП без перевірки на доброчесність. Але в мене тут риторичне питання, а, можливо, не риторичне, до діючої влади, що робить НАБУ, що робить НАЗК, що робить прокуратура, не знаю, хто там ще у нас, Рада безпеки і всі інші, оскільки всі говорять про недоброчесність і невідповідність займаній посаді деяких членів ВРП, а реакції ніякої немає. Якщо виявляється, що інститутів існуючих не вистачає, то давайте створювати дійсно орган, який може цю перевірку здійснити, уважно відслідковуючи, щоб не була порушена Конституція України.

Щодо третього питання, щодо започаткування інституту інспекторів, ідея гарна, вона всім подобалась завжди. В мене тільки питання: а де ви їх будете брати, цих інспекторів? Тобто ми членів ВРП не можемо підібрати там 21 особу з суддів, адвокатів і прокурорів, які ніби мають пройти якесь "сито", а оцих інспекторів, ви їх де, з Луни будете їх брати? Чи будуть вони проходити, я не знаю, "сито" на доброчесність, чи там ще якась історія? А

перевіряти вони будуть суддів, в тому числі тих, яких підозрюють, що вони працюють на якісь там олігархічні клани, є дуже корумпованими і мають там великі обсяги готівки для того, щоб дати належні відповіді на питання інспектора.

Тому зараз цей інститут, ідея його можлива, але те, що там виписано, - це просто розсадник буде корупції саме в процесі проведення цих перевірок і, власне, цих інспекцій. Тому я вважаю, що ця частина, вона мала би пройти через дослідження Комітету антикорупційної політики на можливі корупційні ризики. Тому я би вважав, що ця частина має бути серйозно доопрацьована.

В цілому, оскільки основна ідея, яку я сказав щодо необхідності перевіряти кандидатів в члени ВРП на добросовісність, тільки після цього фільтру запропонувати органам, які вказані в Конституції, обирати саме з осіб, які пройшли цей відбір, оскільки ця ідея в законі присутня, в першому читанні приймати потрібно, і далі дуже ретельно треба доопрацьовувати і зробити все, щоб ініціатори, от міністр юстиції і представник Офісу Президента доклали максимум зусиль і зробили, щоб ці питання, 3711 і Закон про ВРП, і інші питання, які здійснюють хоч частково... цю судову реформу приводять до логічного кінця, щоб вони були в пріоритеті у Офісу Президента, у Президента, у Кабінету Міністрів, у Міністерства юстиції. Я буду підтримувати при голосуванні цей законопроект у першому читанні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Павло Павліш, будь ласка. Потім Власенко.

ПАВЛІШ П.В. Дякую, Андрій Євгенович.

Я шановних колег хочу повідомити про наступне. Давайте задамо собі питання. Я знаходжусь поряд з тимчасово окупованою територією, на КППВВ "Каланчак". За мною знаходиться наша територія - Республіка Крим, яка зараз знаходиться під окупацією. Чи зможемо ми повернути нашу власну територію без підтримки міжнародних партнерів? Я вважаю, що на даний час

Україна цього не може зробити. І без міжнародних партнерів нам буде це зробити дуже-дуже складно. Чи потрібна нам їхня підтримка? Так, потрібна.

Тому давайте будемо, приймаючи рішення щодо голосування зараз за цей законопроект, пам'ятати, що народ України чекає від нас прийняття виважених рішень, які також зможуть більше надати змогу довіри саме міжнародних партнерів. Тому що і що стосується НАТО, і що стосується Євросоюзу, що стосується повернення Криму і території Донбасу, і Луганська, то тут ми без них не впораємося. Давайте надамо таку можливість. І я думаю, що це дасть такі поштовхи для того, щоб ми все ж таки змогли скоріше повернути на даний час втрачені нами території.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дуже дякую, Павло Васильович. Дуже дякую за цей коментар.

Власенко, будь ласка. Якщо можна, коротко.

ВЛАСЕНКО С.В. Дуже тезово, дуже тезово. Я багато говорив. Я розумію, що я багато говорив. Я буду дуже коротко.

Колеги, знаєте, що саме погане? Саме погане – це те, що ми завтра, обговорюючи певні...

ПАВЛІШ П.В. А там, за цією територією, наш Крим. Пам'ятайте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ВЛАСЕНКО С.В. Певні наші колеги, обговорюючи питання реформи судоустрою, замість професійної дискусії, підмінюють їх політичними гаслами і політичними кричалками на кшталт того, що "давайте отдадимся нашим міжнародним партнерам".

Зрозуміло, що нам треба проводити роботу з міжнародними партнерами, зрозуміло, що треба дослухатися до рекомендацій. Але, колеги, є

тонка грань між дослуханням до рекомендацій і здачею національних інтересів, розумієте? Не треба цю грань переходити. ...*(Не чути)* державний суверенітет – це можливість держави самостійно здійснювати зовнішню і внутрішню політику, самостійно, без іноземців.

Поради – це завжди добре, це прекрасно. Поради – це треба слухати і досвідом треба користуватись. Але назвіть мені хоч будь-яку іншу країну світу, де до членів ВРП обирають іноземців. Ну, нема, в жодній країні наших міжнародних партнерів такого нема. Тому давайте дивитися, як вони це роблять, і шлях в Європу не через кричалки і гасла, що ми все віддамо в міжнародне управління, а через те, щоб зробити реальну реформу і забезпечити справедливість судочинства, справедливість.

До речі, колеги кажуть, що у нас тут нема прозорих процедур і цим законом запроваджуються прозорі процедури на вимогу іноземних партнерів. Скажіть, будь ласка, яка, до біса, прозора процедура, якщо навіть Венеційка пише, що критерії доброчесності повинні бути в законі? Яка, до біса, прозорість, якщо ...*(Не чути)* відбору Етичної ради, які не можна сьогодні оскаржити згідно з цим проектом, які взагалі не підлягають ніякому, навіть мінімальному, перегляду, але цих критеріїв взагалі нема? Які, до біса, прозорі процедури?

Третє. Шановний Олеже Анатолійовичу, приємно дискутувати професійно. Ще раз, ніхто не заперечує проти перевірки кандидатів на доброчесність. Я думаю, що жодна людина тут, в цій залі, або в цьому Zoom, цього не заперечує. Так, це треба проводити, ніхто ж про це не говорить, що не треба проводити. Навпаки, треба це проводити. Але це повинні робити українські люди і на базі чітких критеріїв. Бо доброчесність в такому розумінні, як вона зараз є і як її використовують дехто на вулицях, то це достатньо широке поняття. Хтось вважає вас, вибачте, Олеже Анатолійовичу, доброчесним, як я, наприклад, а хтось може вас вважати недоброчесним. І так само мене. ...дискутували професійно, потрібні критерії для цього. Цих критеріїв в законі немає. Венеційка сказала: дайте критерії. ГНЕУ сказало: дайте критерії. Цих критеріїв нема. Мало того, що це

будуть робити іноземці, так ще і критеріїв нема.

І далі, ключова історія – кінцевий вибір. Пане Олеже, ви сказали, що кінцевий вибір все одно здійснюють ті органи, які, так би мовити, передбачені Конституцією. Знаєте, це приблизно так само, якби я вам сказав: "Оберіть будь-яке морозиво, будь-яке, але спочатку я виберу для вас". А потім із тих двох, що я вам запропоную, ви собі оберете. Приблизно так само працювала система довільного розподілу справ в Апеляційному суді міста Києва під час політичних репресій. У них були визначені заздалегідь троє суддів, які розглядали справи за участю політиків, і у них була така колегія визначена. І потім чомусь розподіл лише між ними відбувався. Весь час всі політичні справи розглядали одні і ті самі люди, бо спочатку голова суду зробив попередній відбір. І оцей рандомний вибір суддів уже був не серед усіх, а лише серед тих, кого заздалегідь визначили.

На жаль, нам пропонують те саме. Нам підмінюють поняття. Уже не буде обирати з'їзд суддів, а з'їзд суддів буде обирати із тих, кого йому запропонує Етична рада якась, яка невідомо, що таке є, яка нічим не передбачена. От в чому проблема. Хай буде Етична рада, хай буде перевірка на добросовісність, нема питань, але хай з'їзд суддів обирає, бачачи всі ці дані. І це відповідальність з'їзду суддів, кого вони оберуть. Або давайте міняти Конституцію і говорити, що обирає не з'їзд суддів. Це теж вихід, це теж стратегія. Так давайте про неї говорити. Давайте говорити про те, що судова система дискредитована, система вищих навчальних закладів юридичних дискредитована... *(Не чути)* дискредитована, всі дискредитовані. Давайте хтось інші, але це ж зміни до Конституції. Нема питань, це питання для обговорення.

Я не знаю, чи я буду "за", чи "проти", але це питання для обговорення. Давайте йти цим шляхом, а не створювати якісь штучні речі, які точно не запрацюють.

І ті всі, що нам показували зараз Крим, і розказували про те, що треба робити щось для іноземних наших партнерів, то треба робити для громадян щось, щоб громадянин мав можливість прийти в суд і отримати в розумні

строки нормальне, чесне, справедливе рішення, незалежно від того, що нам радять іноземні наші партнери або кредитори. От в цьому світоглядна різниця, світоглядна різниця.

І Україна завжди співпрацювала, колись краще, колись гірше, з міжнародними партнерами. Але така задача національних інтересів розпочалась, вибачте, при попередньому Президентові і зараз продовжується. Не треба за допомогу здавати державні інтереси. Вибачте, бо болить.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олег Анатолійович Макаров.

МАКАРОВ О.А. Сергій Володимирович, дякую за професійну дискусію. Ваша позиція завжди дуже юридично аргументована, виважена і логічна. У даному випадку ви застосували аналогію стосовно морозива. Кожна аналогія, кожен з нас знає, має деякі обмеження і деякі умовності. І кожна людина, більш-менш освічена, може підібрати під свою позицію аналогію і проаргументувати за допомогою цієї аналогії.

Але я піду по шляху вашої аналогії. Якщо ми з вами будемо обирати морозиво і я не матиму, наприклад, окулярів, і я попрошу вас з великої низки пропозицій обрати тільки те, де не пройшов строк до застосування і яке не містить інгредієнтів, які шкідливі...

ВЛАСЕНКО С.В. Олеже, якщо попросиш, то інша історія.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Сергію!

МАКАРОВ О.А. Секундочку-секундочку. Так якщо я вас попрошу і ви залишите мені достатню кількість для вибору, відсіявши те, що я не хотів би вживати, із того залишку, що залишиться, я оберу, я зроблю свій вибір. Якщо попросите, аналогію також я приймаю.

Тобто ми зараз через прийняття закону просимо, тобто ми створюємо

цю Етичну раду, етичну комісію, яка обирає... яка не обирає кандидатів, а проводить перевірку на добросовісність. І тих, яких визначає, що не відповідають добросовісності, не рекомендує... ті особи не можуть бути обрані, наприклад, з'їздом адвокатів чи з'їздом прокурорів. Тобто ідея в тому, що висунулось 20 кандидатів, а залишилось 12 чи 14. А, очевидно, такі, знаєте...

ВЛАСЕНКО С.В. Олега Анатолійовичу, ми могли би про це дискутувати...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Сергій, ну, ми ж вас...

ВЛАСЕНКО С.В. ... якби не було норми Конституції. Є норма Конституції, де сказано: обирають такі-то органи. Звичайно, якщо з'їзд суддів захоче когось попросити про щось, щоб йому підібрали кандидатів...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перепрошую, пане Сергію.

МАКАРОВ О.А. Сергій Володимирович, спецперевірку ми ж проводимо завжди, і у вас протесту немає. Спецперевірка проводиться при доборі і суддів, і членів Конституційного Суду, і вони спецперевірку пройшли, от кандидати, яких ми обирали, з різною якістю і різними нашими оцінками, точніше, у нас наша оцінка з вами співпадає щодо останнього вибору Верховної Ради. Але ж людина проходила спецперевірку, і деякі люди могли б не пройти спецперевірку, що б ви тоді сказали, що це порушення Конституції? Ні, це просто проходження процедури спецперевірки перед обранням.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, я тоді пропоную... Сергій Демченко, просьба також коротко, у вас був дуже такий тривалий і змістовний виступ. Прошу коротко.

ДЕМЧЕНКО С.О. Коротший, ніж в пана Сергія Власенка, правда?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тим не менше. Будь ласка.

ДЕМЧЕНКО С.О. Тобто в мене ще частина, яка от я б... *(Не чути)* в порівнянні з Сергієм Власенком.

Дякую, пане голово. Я те, що сказав, я відчуваю справді, і це не просто слова, я хочу ще раз звернути на них увагу, щоб колеги до них прислухались. Я хотів би зараз звернутися не тільки до колег, але і звернутися до наших міжнародних партнерів. От ми зараз тут всі сидимо, відкрито дивимося один на одного, спілкуємось, а всі розуміємо, що фактично ми граємо якусь гру, постійно ми граємо в гру, і наші міжнародні партнери це також розуміють. Ми ж всі розуміємо, тут присутні, що навіть якщо відповідний законопроект буде прийнятий, не буде досягнуто цієї мети, яку пропонують досягнути наші міжнародні партнери: в нас не відбудеться автоматична заміна членів Вищої ради правосуддя. Ну, не відбудеться! Все одно будуть наявні положення закону, які будуть протирічити Конституції. Чи завтра, чи післязавтра Конституційний Суд визнає ці положення неконституційними. І так далі, і так далі. Ну, ми ж обманюємо один одного. І міжнародні партнери це розуміють, і ми розуміємо, що вони розуміють. Навіщо ми це робимо?

Ви скажете, ми граємо в політику? Так ще раз кажу: ми граємо в політику, використовуючи не для себе вже, а для наших громадян. Вони на сьогоднішній день внаслідок нашої гри в політику мають відповідних осіб, яким суспільство, на думку осіб, які приймали участь у переговорах, не довіряє. Цим особам не довіряє нібито суспільство, а ми з вами, замість того щоб щось зробити, якщо ми сприймаємо дійсно, що воно так, звільнити відповідних осіб, самостійно дати оцінку відповідним особам в процедурному плані... *(Не чути)*

Замість цього ми з вами зараз обманюємо один одного і продовжуємо грати гру. Задля чого, я просто не розумію. Задля того, щоб під час нашої

каденції це не відбулося, а ми за час нашої каденції будемо гарно виглядати для когось чи для чогось, щоб отримати ті наявні переваги, які ви зараз маєте під час каденції? Для чого це, колеги? Ви подумайте, про що йде мова.

Ми з вами навіть не обговорюємо стратегію далі нашої реформи чи подальших кроків, навіть не обговорюємо в комітеті. Вже більше ніж два роки, чи майже два роки, ми її не обговорюємо. Чому? Ми когось боїмося чи ми вважаємо це не нашою компетенцією? А замість цього ми беремо ту чи іншу пропозицію і всім обіцяємо, що оце буде прийнято і буде гарно. Ми ж розуміємо, що це навіть виконано не буде. Якщо є проблема з доборами членів Вищої ради правосуддя, то це проблема наша з вами, безпосередньо нашого комітету, нашого керівництва. Ми ж з вами, коли здійснювали добір кандидатів в члени Вищої ради правосуддя, так само і в члени Конституційного Суду, що сказав народний депутат Демченко? А чого, колеги, ми не перевіряємо на моральність - те, що ми маємо зробити; на професійність - те, що ми маємо зробити, відповідно до норм, положень закону? Яка була відповідь? Жодної. Ми просто проголосували, що ми це не перевіряємо, хоча є відповідне положення законів, Конституції. Чому ми їх не виконуємо? Може, внаслідок цього виникає далі і недовіра. Може, нам просто треба виконувати відповідні положення законів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Олексійович.

Переходимо...

ДЕМЧЕНКО С.О. Коли приймалися відповідні положення, коли ми підписували відповідний договір з нашими міжнародними партнерами, чому відкрито було не сказати, що буде питання, пов'язане зі змінами до Конституції? Чому промовчали це? Ми думали, що нам нададуть грош...*(Не чути)* Це ж бред, хто так міг думати? Що там дурні що ли у нас міжнародні партнери? Вони ж розуміють все.

Колеги, не виникне довіра внаслідок прийняття даного закону. Вам особисто, мені не будуть довіряти, якщо буде навіть проголосований цей

закон. Наші міжнародні партнери так само будуть в недовірі до нас. Нам необхідно або щоб в особах, які представляють у відповідних переговорах, з'явилась до них довіра, або ми самі з вами визначили, як цю довіру, щоб вона у відповідних осіб з'явилася, або їх змінити. Нема іншого варіанту. Все інше – це затягування в часі, затягування в часі цієї процедури. Як і було бажання затягнути в часі з Вищої кваліфікаційною комісією суддів, добором суддів, так воно і відбулося. Ми рік тому могли проголосувати, передати повноваження - вже б у нас було б, добір суддів відновився.

Ми рік назад могли би поставити питання, якщо ми не довіряємо якимось членам Вищої ради правосуддя, існуючим, поставити питання щодо припинення їх повноважень, знайти відповідний спосіб, який ми бачимо відповідно до норм діючого законодавства, внести відповідні зміни. Ми ж цього з вами не зробили! Ну, ви ж зрозумійте, зараз ми з вами обманюємо, і це розуміють наші міжнародні партнери.

Якщо цей бред далі буде продовжуватися, це дорога в нікуди. Ви не тільки втрачаєте себе як професіоналів, як... ну, я не знаю... як осіб, які себе поважають, але ми втрачаємо і суверенітет, і державність з цих питань. Нас вже розглядають як папуасів, ви зрозумійте! Нам буси дарять – і все, і ми маємо цьому радіти.

Але не внаслідок того, що нас не поважають або ми якісь второсортні. Внаслідок того, що ми з вами так ставимося до наших міжнародних партнерів і саме зараз продовжуємо їх обманювати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Почули вашу думку. Переходимо до голосування.

Ставлю на голосування проект висновку Комітету Верховної Ради України з питань правової політики щодо законопроекту номер 5068 з наступним проектом рішення.

Рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду в першому читанні проект Закону про внесення змін до деяких законів України

щодо порядку обрання (призначення) на посади членів Вищої ради правосуддя та діяльності дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя (№ 5068) (від 15 лютого 2021 року), поданий Президентом України як невідкладний, прийняти за основу.

Друге. Звернутися до Голови Верховної Ради України з пропозицією оголосити на пленарному засіданні під час розгляду даного законопроекту про необхідність внесення пропозицій (поправок) щодо виправлень, уточнень ...*(Не чути)* помилок та/або суперечностей у тексті законопроекту, інших структурних частин законопроекту та ...*(Не чути)* предметом розгляду в першому читанні та відповідають предмету правового регулювання законопроекту.

Третє. Запропонувати суб'єктам права законодавчої ініціативи оформити рекомендації Венеційської комісії та Генерального директорату з прав людини та верховенства права Ради Європи...*(Не чути)*

Доповідачем... *(Не чути)* з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити голову комітету Костіна Андрія Євгеновича.

Прошу підтримати це рішення та проголосувати.

Народний депутат Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Вельможний.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Власенко.

Народний депутат Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Князевич.

Народний депутат Костін – за.

Народний депутат Макаров.

МАКАРОВ О.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Маслов.

МАСЛОВ Д.В. В першому - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Німченко.

Народний депутат Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Павліш.

ПАВЛІШ П.В. Павліш за повернення тимчасово окупованих територій і за висновок комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Народний депутат Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Совгиря.

СОВГИРЯ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Торохтій.
Народний депутат Фріс.

ФРІС І.П. Теж за повернення територій, але утримаюсь до моменту приведення законопроекту до норм Конституції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Народний депутат Шпенюв.

ШПЕНЮВ Д.Ю. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще раз, я не почув.

ШПЕНОВ Д.Ю. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шпенев утримався?

ВЛАСЕНКО С.В. Пане голово, я проти, вибачте. Власенко проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко проти.

Так, хто ще в нас був? Народний депутат Торохтій. Є? Немає. Рахуємо.
12 – за, проти – 2, 5 – утримались. Рішення прийнято.

Шановні колеги, з урахуванням того, що ми досить ретельно обговорювали цей законопроект і до мене звертаються члени комітету, вони мають зараз інші засідання, і тимчасових слідчих комісій, і Павло Васильович зараз знаходиться з делегацією Голови Верховної Ради на пункті Каланчак, є й інші ситуації, щодо яких народні депутати мають зараз доєднатися до інших заходів, у мене є пропозиція перенести інші питання порядку денного на наступне засідання комітету, яке відбудеться... ну, наше наступне в середу. Якщо буде потреба в позачерговому засіданні, ми це будемо відповідно до Закону про комітети скликати. І сьогодні тоді закрити засідання комітету.

Якщо немає заперечень, тоді приймається це рішення консенсусом. Я оголошую засідання комітету закритим, завершеним. Дякую всім за роботу.